

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)
กลุ่มบูรณาการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
(ฉบับปรับปรุง)

ชื่อ/สกุล .....

เลขที่.....โรงเรียน.....

หน่วยย่อยที่ ๑
ย้อนรอยไทย

แบบทดสอบก่อนเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ทำเครื่องหมาย X ลงใน
กระดาษคำตอบ

๑. ช่วงเวลาในข้อใด มีระยะเวลายาวนานที่สุด
  - ก. ๕๐ ปี
  - ข. ๑๐ ทศวรรษ
  - ค. ๑๕ ทศวรรษ
  - ง. ๑ สหัสวรรษ
๒. ถ้าปีนี้ตรงกับ พ.ศ. ๒๕๕๗ เมื่อ ๕๐ ปีที่แล้วเป็นพุทธศตวรรษใด
  - ก. พุทธศตวรรษที่ ๒๕
  - ข. พุทธศตวรรษที่ ๒๔
  - ค. พุทธศตวรรษที่ ๒๓
  - ง. พุทธศตวรรษที่ ๒๒
๓. ข้อใดเป็นหลักฐานที่ไม่ใช่ลายลักษณ์อักษรทั้งหมด
  - ก. เครื่องประดับหิน ศิลาจารึก
  - ข. สมุดข่อย โบราณสถาน
  - ค. ขวานหินขัด ถ้วยชามสังคโลก
  - ง. จารึกใบลาน พงศาวดาร
๔. ถ้าต้องการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น ควรปฏิบัติอย่างไรเป็นขั้นตอนแรก
  - ก. กำหนดหัวข้อ
  - ข. รวบรวมข้อมูลหลักฐาน
  - ค. นำเสนอข้อมูล
  - ง. ตรวจสอบลักษณะข้อมูล
๕. ถ้าต้องการทราบประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นควรรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานในข้อใด
  - ก. สอบถามจากเพื่อนข้างบ้าน
  - ข. โบราณสถานที่เพิ่งก่อสร้าง
  - ค. คำบอกเล่าของผู้สูงอายุในท้องถิ่น
  - ง. ภาพถ่ายของตนเองตอนเด็ก
๖. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับความจริงและข้อเท็จจริง
  - ก. ความจริงอาจเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์
  - ข. ข้อเท็จจริงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา
  - ค. ข้อเท็จจริงคือเรื่องราวที่พิสูจน์แล้วว่าเป็นเรื่องจริง
  - ง. ความจริงคือการขยายความตามความรู้สึกของผู้เล่า

๗. ข้อใดเป็นลักษณะการดำรงชีวิตของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์

- ก. ทำกับดักจับสัตว์
- ข. อาศัยอยู่ในถ้ำเพิงผา
- ค. ดำเนินชีวิตเป็นชุมชน
- ง. ใช้เทคโนโลยีในการเพาะปลูก

๘. การศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในภาคต่างๆ มีประโยชน์อย่างไร

- ก. รู้จักประวัติบุคคลสำคัญ
- ข. ทำให้รักประเทศชาติมากขึ้น
- ค. ใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต
- ง. เข้าใจวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในอดีต

๙. เพราะเหตุใดการศึกษาเรื่องราวของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์จึงต้องศึกษาจากเครื่องมือเครื่องใช้

- ก. เพราะในยุคนั้นไม่มีเครื่องใช้ไฟฟ้า
- ข. เพราะในยุคนั้นยังไม่มีตัวหนังสือใช้
- ค. เพราะในยุคนั้นผู้คนยังใช้ชีวิตอยู่ในบ้าน
- ง. เพราะในยุคนั้นผู้คนนิยมสร้างสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่

๑๐. เมื่อไปเที่ยวแหล่งมรดกโลก นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร

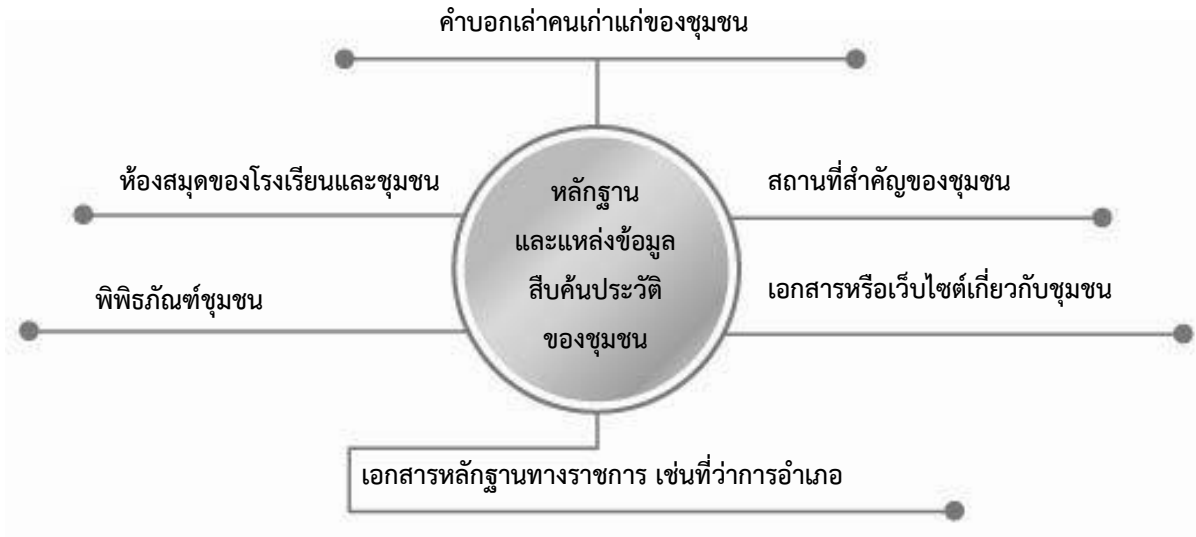
- ก. พูดคุยกับเพื่อนเสียงดัง
- ข. เขียนชื่อตนเองบนกำแพง
- ค. นำของที่เป็นโบราณวัตถุมาเก็บรักษาที่บ้าน
- ง. เดินชมบริเวณโบราณสถานอย่างสงบเรียบร้อย

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนภาพความคิด สรุปความรู้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ และหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

ดังนี้

ขั้นตอนในการสืบค้นประวัติความเป็นมาของตัวเอง โรงเรียน และท้องถิ่น

๑. ตั้งคำถาม

เกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจอยากรู้

๒. รวบรวมเรื่องราวจากหลักฐาน

เช่น การสอบถาม สัมภาษณ์
ภาพถ่าย สื่อบันทึก ทะเบียนบ้าน ฯลฯ

๓. นำเสนอข้อมูล

เช่น การเล่าเรื่อง วาดภาพ
เรียงความ รายงาน หนังสือเล่มเล็ก ฯลฯ

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

การศึกษาประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

การศึกษาประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาเหตุการณ์ในอดีต สามารถศึกษาได้ตามขั้นตอน ดังนี้

๕. การนำเสนอ คือ การนำเรื่องที่ได้มาเรียบเรียงเพื่อนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ

๔. การสรุปความรู้ คือ การนำข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาทำการศึกษาเนื้อหา และสรุปข้อมูลที่รวบรวมได้

๓. การตรวจสอบข้อมูลและหลักฐาน คือ การประเมินความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐานที่รวบรวมได้

๒. การรวบรวมข้อมูลและหลักฐาน คือ การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาจากแหล่งข้อมูล และหลักฐานประเภทต่าง ๆ

๑. การกำหนดหัวเรื่องที่จะศึกษา คือ การกำหนดคำถามหรือหัวข้อที่น่าสนใจ ต้องการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ

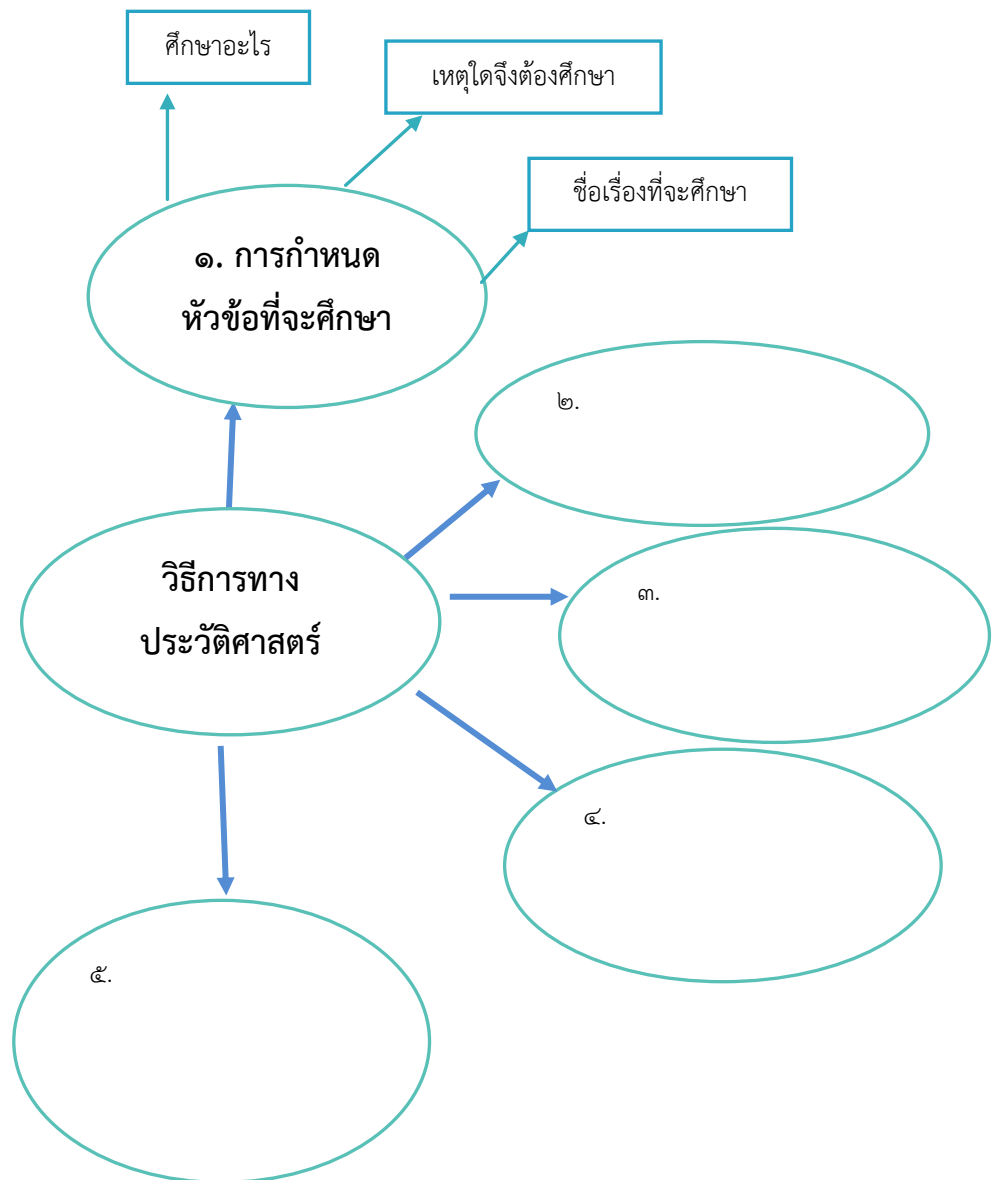
หลักฐานทางประวัติศาสตร์ หมายถึง ร่องรอยที่เกิดขึ้นในอดีต ซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาเรื่องราวในอดีต ซึ่งจะมีทั้งหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร ได้แก่ จารึก พงศาวดาร ตำนานหรือเอกสารที่บันทึกในลักษณะต่าง ๆ **หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร** ได้แก่ สถานที่สำคัญโบราณวัตถุ เครื่องมือเครื่องใช้ อนุสาวรีย์ต่าง ๆ ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพยนตร์ การแสดงพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน คำบอกเล่า ซึ่งสามารถแยกประเภทโดยคำนึงถึงความน่าเชื่อถือของหลักฐาน อาจจำแนกได้ ๒ ประเภท คือ **หลักฐานชั้นต้น** และ **หลักฐานชั้นรอง**

หลักฐานชั้นต้น หมายถึง หลักฐานที่เกิดขึ้นในช่วงที่เกิดเหตุการณ์นั้น หรือ หลักฐานที่ได้จากการบันทึก หรือจากคำบอกเล่าของผู้ที่มีส่วนร่วมเหตุการณ์ด้วยตนเอง หลักฐานชั้นต้นมีประโยชน์ที่ทำให้ทราบข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อถือ

หลักฐานชั้นรอง หมายถึง หลักฐานที่สร้างขึ้นโดยผู้ที่ไม่ได้พบเห็นเหตุการณ์โดยตรง หลักฐานชั้นรองเป็นข้อมูลประกอบที่ทำให้เข้าใจเหตุการณ์ได้ดีขึ้น

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง จากการศึกษานักเรียนคิดว่าวิธีการทางประวัติศาสตร์มีขั้นตอนอย่างไรบ้าง

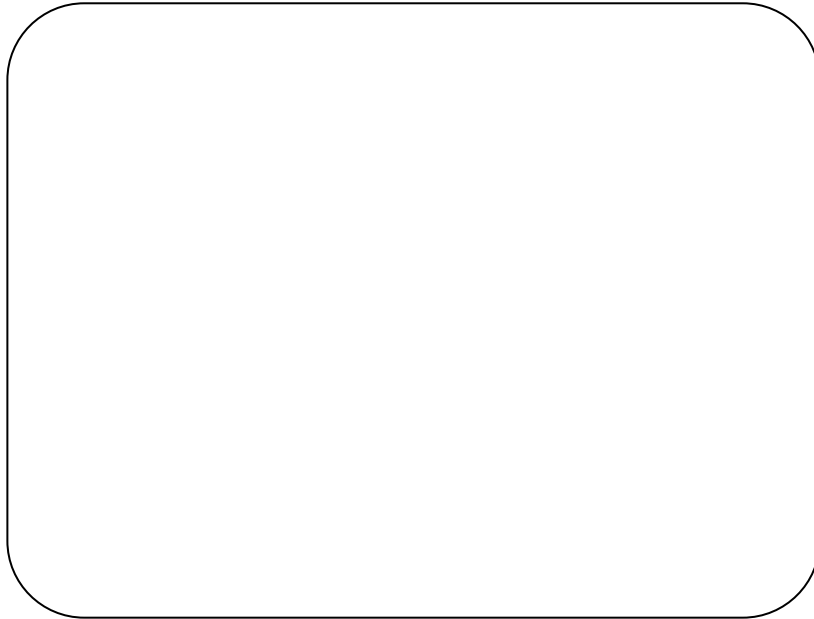
กลุ่มที่.....สมาชิกกลุ่ม.....
.....

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาข้อมูลประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น
(ภาพประกอบนักเรียนใช้ภาพถ่ายหรือวาดภาพระบายสีประกอบก็ได้)

๑. แหล่งข้อมูลที่ศึกษา คือ .....
๒. สถานที่ตั้ง / ที่อยู่ ของแหล่งข้อมูล .....
๓. รายละเอียดและความสำคัญของข้อมูล คือ .....

กลุ่มที่.....สมาชิกกลุ่ม.....

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น มาวิเคราะห์
ความจริง กับ ข้อเท็จจริง

เหตุการณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลการวิเคราะห์

ความจริง คือ .....

.....

.....

.....

ข้อเท็จจริง คือ .....

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๑

- คำชี้แจง** ให้นักเรียนนำข้อมูลจากการบันทึกการสืบค้นข้อมูลประวัติความเป็นมาท้องถิ่น
ของสมาชิกกลุ่มทุกคน มาเรียบเรียงนำเสนอ โดยต้องมียอดประกอบต่อไปนี้
๑. ชื่อเรื่อง ให้ใช้ ท้องถิ่นของเรา (ตามด้วยหัวข้อเรื่องที่ได้รับมอบหมาย)
เช่น ท้องถิ่นของเรา“บุคคลสำคัญ” ท้องถิ่นของเรา“สถานที่สำคัญ” ฯลฯ
  ๒. เนื้อหา (อาจใช้รูปแบบการวาดภาพประกอบคำบรรยาย)
  ๓. แหล่งอ้างอิง
  ๔. คณะผู้จัดทำ

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ความจริง หมายถึง เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบและได้รับการยอมรับว่าเกิดขึ้นจริงหรือมีอยู่จริง เชื่อถือได้

ข้อเท็จจริง หมายถึง ข้อมูลที่ยังไม่ได้มีการตรวจสอบ และจะมีทั้งความคิดเห็น ข้อสันนิษฐาน ความเท็จ ความจริงปะปนรวมกันอยู่ หรือเป็นข้อมูลที่รวบรวมได้จากประสบการณ์ที่แตกต่างไปจากข้อสรุปที่ให้ไว้ เช่น ความคิดเห็นของผู้รู้ หรือหลักฐานที่ให้ข้อมูลใหม่ เป็นต้น

ดังนั้น ความจริง คือ สิ่งที่เกิดขึ้นจริง ส่วนข้อเท็จจริง คือ คำอธิบาย หรือ เหตุผลเกี่ยวกับความจริงนั้นในทางประวัติศาสตร์ มีความแตกต่างระหว่าง **ความจริง** กับ **ข้อเท็จจริง** คือ **ความจริงในประวัติศาสตร์** คือ เหตุการณ์ที่มีผู้บันทึก หรือผู้มีประสบการณ์ตรงได้บอกเล่าไว้ หรือหลักฐานอื่น ๆ เช่น วัตถุหรือสถานที่ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นปรากฏอยู่จริง **ข้อเท็จจริงในประวัติศาสตร์** เป็นเรื่องของการขยายความจริงซึ่งเกิดจากความคิด ความรู้สึก การตีความหรือประสบการณ์ของผู้เล่า

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาประวัติท้องถิ่น

การนำเสนอข้อมูลที่ได้ศึกษาประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการศึกษาเรื่องราวที่นักเรียนสนใจ การนำเสนอข้อมูลอาจทำได้หลายอย่าง เช่น

๑. การเล่าเรื่อง เป็นการบอกผลของการศึกษาด้วยคำพูด โดยกล่าวมาถึงประเด็นปัญหาที่สนใจศึกษา แล้วจึงเสนอเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ทำการศึกษาค้นคว้า

๒. การเขียนรายงาน โดยทั่วไปการเขียนรายงานเริ่มต้นด้วยการเขียนคำนำ แล้วจึงเขียนเนื้อหาสาระให้สอดคล้อง มีความสัมพันธ์กัน และเขียนสรุปในตอนสุดท้าย จากนั้นอ่านทบทวนสำนวนภาษาและตรวจดูตัวสะกดแล้วแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม

๓. การจัดนิทรรศการ การจัดนิทรรศการ ให้น่าสนใจ ควรเสนอเนื้อหาด้วยภาพ แผนที่ ของจริง และสถิติต่าง ๆ โดยเขียนคำอธิบายหรือมีการบรรยายประกอบ การจัดนิทรรศการให้สั้นแต่ได้ใจความ

๔. การนำเสนอในรูปแบบของการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันนี้มีการใช้กันอย่างแพร่หลาย จะเป็นการนำเสนอโดยใช้ภาพประกอบคำบรรยาย หรือในลักษณะของวีดิทัศน์ เช่น E-book PowerPoint เป็นต้น

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

องค์ประกอบของการจัดทำรายงาน

๑. ปก (หน้า-หลัง)

ปกหน้า จะประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อเรื่อง ผู้จัดทำ
ช่วงเวลาที่ทำ

๒. ปกรอง จะมีรายละเอียดเช่นเดียวกับปกหน้า

๓. คำนำ เป็นการเกริ่นนำเกี่ยวกับเนื้อหาสาระทั้งหมดของรายงาน
พอสังเขป

๔. สารบัญ เป็นการบอกรายละเอียดตำแหน่งหน้าที่อยู่ของเนื้อหา

๕. เนื้อหา เป็นการรวบรวมรายละเอียดทั้งหมดของเรื่องที่ศึกษา
ค้นคว้าซึ่งอาจจะแบ่งเนื้อหาออกเป็น ส่วน ๆ หรือ เป็นบท

๖. แหล่งอ้างอิง เป็นการบอกรายละเอียดของแหล่งการศึกษาสืบค้น
ข้อมูล

๗. คณะผู้จัดทำ เป็นการบอกรายละเอียดของผู้จัดทำรายงาน

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงานผลการศึกษาข้อมูลจากการศึกษาประวัติท้องถิ่น
หน้าชั้นเรียนโดยสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

สมาชิกกลุ่ม		
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....	ชั้น.....
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....	ชั้น.....
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....	ชั้น.....
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....	ชั้น.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

การพูดนำเสนอรายงาน/ผลงานหน้าชั้น

การพูด คือ ทักษะการสื่อสารที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน บ่อยครั้งที่เราอาจจะต้องนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน หรือต้องพูดในที่สาธารณะเพื่อชักจูง รมรงค์ โน้มน้าวใจ หรือประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้คนอื่น ๆ ฟังความสำเร็จในการพูดเพื่อนำเสนออยู่ที่ความสามารถในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเสนอกับผู้ฟัง ซึ่งมีองค์ประกอบด้วยกัน ๓ มิติหลักๆ คือ

๑. ผู้นำเสนอ ต้องสร้างก็คือความน่าเชื่อถือ ซึ่งเกิดจากการที่ผู้พูดแสดงตนเป็นผู้มีความรู้ดี มีความตั้งใจดี และแสดงอุปนิสัยที่ดี การสร้างอารมณ์ร่วมให้เกิดกับผู้ฟัง และความมีเหตุผลด้วยหลักฐานที่ดีในการสนับสนุน **มารยาทของการพูด** ควรปฏิบัติ ดังนี้

- ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล และไม่พูดจากระโชกโฮกฮาก
- ใช้ถ้อยคำสุภาพไพเราะ และเหมาะสมแก่กาลเทศะ
- กล่าวคำขอโทษเมื่อพูดผิด กล่าวคำขอบคุณเมื่อได้รับการยกย่องชมเชย

และควรพูดอย่างจริงใจ

- ไม่แสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสม เช่น แลบลิ้น หาว เป็นต้น
- ไม่ควรพูดอยู่ฝ่ายเดียว ควรเปิดโอกาสให้ผู้สนทนาได้พูดหรือแสดงความคิดเห็นบ้าง

ตามความเหมาะสม

- การพูดอธิบาย ควรพูดเรียงลำดับให้ถูกต้องชัดเจน
- ใช้คำลงท้ายให้เหมาะสมแก่ผู้ที่พูดด้วย

๒. ผู้ฟัง ทักษะสื่อสารที่สำคัญทักษะหนึ่ง ในชีวิตของเราจะต้องฟังสิ่งต่างๆ มากมาย เช่น ฟังคนพูด ฟังข่าว ฟังคุณครูสอน ฟังเพลง ตลอดจนฟังเสียงสิ่งต่างๆ รอบตัว การฟังสิ่งต่างๆ ผู้ฟังจะได้รับความรู้ ความเพลิดเพลิน แต่ผู้ฟังควรแยกให้ได้ว่า สิ่งที่ฟังนั้น สิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี แล้วนำความรู้ที่ได้จากการฟังไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันหรือใช้ในการเรียน **มารยาทของการฟัง** ควรปฏิบัติ ดังนี้

- ตั้งใจฟัง สบตาผู้พูด
- ไม่คุยหรือเล่นในขณะที่ฟัง
- หากมีข้อสงสัย ควรถามเมื่อผู้พูดอนุญาตให้ถาม
- ไม่ส่งเสียงดังรบกวน หรือทำความรำคาญให้แก่ผู้อื่น
- ไม่แสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสม เช่น โห่ เป่าปาก ฯลฯ

แบบทดสอบหลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ทำเครื่องหมาย X ลงใน
กระตาะคำตอบ

๑. ช่วงเวลาในข้อใด มีระยะเวลายาวนานที่สุด
  - ก. ๕๐ ปี
  - ข. ๑๐ ทศวรรษ
  - ค. ๑๕ ทศวรรษ
  - ง. ๑ สหัสวรรษ
๒. ถ้าปีนี้ตรงกับ พ.ศ. ๒๕๕๗ เมื่อ ๕๐ ปีที่แล้วเป็นพุทธศตวรรษใด
  - ก. พุทธศตวรรษที่ ๒๕
  - ข. พุทธศตวรรษที่ ๒๔
  - ค. พุทธศตวรรษที่ ๒๓
  - ง. พุทธศตวรรษที่ ๒๒
๓. ข้อใดเป็นหลักฐานที่ไม่ใช่ลายลักษณ์อักษรทั้งหมด
  - ก. เครื่องประดับหิน ศิลาจารึก
  - ข. สมุดข่อย โบราณสถาน
  - ค. ขวานหินขัด ถ้วยชามสังคโลก
  - ง. จารึกใบลาน พงศาวดาร
๔. ถ้าต้องการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น ควรปฏิบัติอย่างไรเป็นขั้นตอนแรก
  - ก. กำหนดหัวข้อ
  - ข. รวบรวมข้อมูลหลักฐาน
  - ค. นำเสนอข้อมูล
  - ง. ตรวจสอบลักษณะข้อมูล
๕. ถ้าต้องการทราบประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นควรรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานในข้อใด
  - ก. สอบถามจากเพื่อนข้างบ้าน
  - ข. โบราณสถานที่เพิ่งก่อสร้าง
  - ค. คำบอกเล่าของผู้สูงอายุในท้องถิ่น
  - ง. ภาพถ่ายของตนเองตอนเด็ก
๖. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับความจริงและข้อเท็จจริง
  - ก. ความจริงอาจเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์
  - ข. ข้อเท็จจริงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา
  - ค. ข้อเท็จจริงคือเรื่องราวที่พิสูจน์แล้วว่าเป็นเรื่องจริง
  - ง. ความจริงคือการขยายความตามความรู้สึกของผู้เล่า

๗. ข้อใดเป็นลักษณะการดำรงชีวิตของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์
- ก. ทำกับดักจับสัตว์
  - ข. อาศัยอยู่ในถ้ำเพิงผา
  - ค. ดำเนินชีวิตเป็นชุมชน
  - ง. ใช้เทคโนโลยีในการเพาะปลูก
๘. การศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในภาคต่างๆ มีประโยชน์อย่างไร
- ก. รู้จักประวัติบุคคลสำคัญ
  - ข. ทำให้รักประเทศชาติมากขึ้น
  - ค. ใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต
  - ง. เข้าใจวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในอดีต
๙. เพราะเหตุใดการศึกษาเรื่องราวของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์จึงต้องศึกษาจากเครื่องมือเครื่องใช้
- ก. เพราะในยุคนั้นไม่มีเครื่องใช้ไฟฟ้า
  - ข. เพราะในยุคนั้นยังไม่มีตัวหนังสือใช้
  - ค. เพราะในยุคนั้นผู้คนยังใช้ชีวิตอยู่ในบ้าน
  - ง. เพราะในยุคนั้นผู้คนนิยมสร้างสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่
๑๐. เมื่อไปเที่ยวแหล่งมรดกโลก นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร
- ก. พูดคุยกับเพื่อนเสียงดัง
  - ข. เขียนชื่อตนเองบนกำแพง
  - ค. นำของที่เปื้อนโบราณวัตถุมาเก็บรักษาที่บ้าน
  - ง. เดินชมบริเวณโบราณสถานอย่างสงบเรียบร้อย

หน่วยย่อยที่ ๒
ภูมิใจในท้องถิ่น

แบบทดสอบก่อนเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิไลศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น

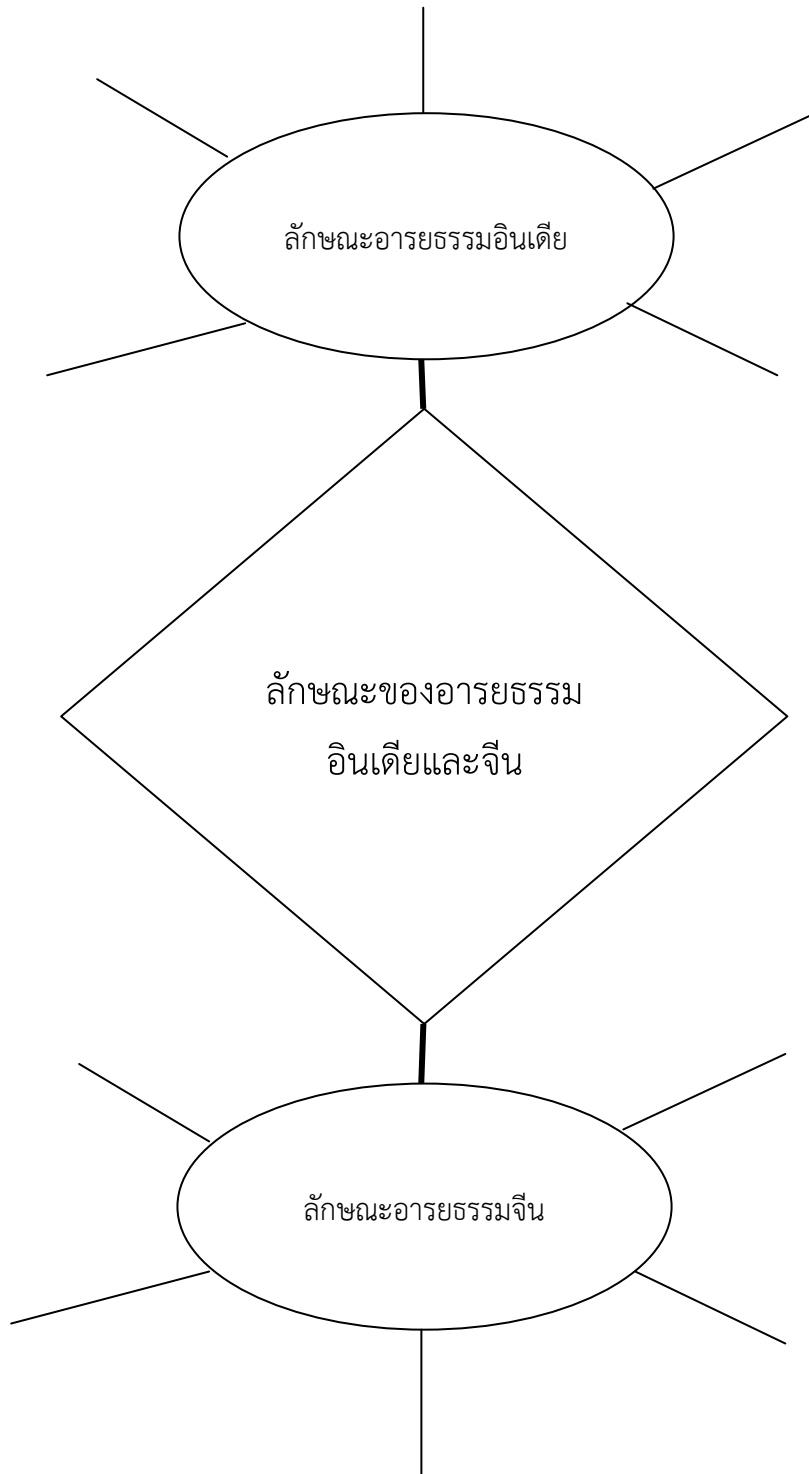
คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ทำเครื่องหมาย X ลงใน
กระดาษคำตอบ

๑. ถ้าต้องการทราบประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ควรรวบรวมหลักฐานจากแหล่งข้อมูลใดดีที่สุด
ก. คำบอกเล่าของคนในท้องถิ่น
ข. สอบถามสมาชิกในห้องเรียน
ค. ตรวจสอบทะเบียนบ้านของตนเอง
ง. โบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่น
๒. ถ้าต้องการทราบอาชีพของคนในท้องถิ่นในอดีต ควรสืบค้นจากหลักฐานใด
ก. ทะเบียนบ้าน
ข. โบราณสถาน
ค. จดหมายเหตุ
ง. เครื่องมือ เครื่องใช้
๓. ข้อใดเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับภาคใต้
ก. พระธาตุพนม
ข. พระธาตุไชยา
ค. พระปฐมเจดีย์
ง. พระธาตุคอกยสุเทพ
๔. ข้อใดเป็นแหล่งรวบรวมหลักฐานที่ใกล้ตัวนักเรียนมากที่สุด
ก. โบราณสถาน
ข. พิพิธภัณฑ์
ค. สถานที่ราชการ
ง. ห้องสมุดโรงเรียน
๕. เพราะเหตุใด จึงตรวจสอบหลักฐานก่อนนำมาใช้
ก. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย
ข. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงที่สุด
ค. เพื่อแสดงว่าได้ค้นคว้าหลักฐานมาด้วยตนเอง
ง. เพื่อคัดเลือกเฉพาะข้อมูลในสมัยประวัติศาสตร์เท่านั้น
๖. วัฒนธรรมใดเป็นอารยธรรมที่รับมาจากอินเดีย
ก. วรรณกรรมเรื่องสโนไวท์กับคนแคระ
ข. วรรณกรรมเรื่อง รามเกียรติ์
ค. การรับประทานครบถ้วน
ง. การแต่งชุดสูท
๗. ภาษาขอมได้รับอิทธิพลมาจากอารยธรรมใด
ก. จีน
ข. อินเดีย
ค. ตะวันออก
ง. ตะวันตก
๘. การรับอารยธรรมจากอินเดียเกิดผลต่อสังคม อย่างไร
ก. สังคมไทยมีความเจริญด้านวัตถุ
ข. สังคมไทยเป็นศูนย์กลางของศาสนาพราหมณ์
ค. สังคมไทยเป็นมีความแตกต่างด้านศาสนามากที่สุด
ง. สังคมไทยนับถือศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ
๙. อิทธิพลด้านวิถีชีวิตในข้อใดรับมาจากอินเดีย
ก. การใช้ตะเกียบ
ข. การใช้น้ำมันหอม
ค. การนุ่งโจงกระเบน
ง. การทำอาหารต้มยำ

๑๐. เพราะเหตุใดประเทศไทยจึงรับอิทธิพลจากอารยธรรมจีน
- ก. เคยถูกจีนปกครองมาก่อน
ข. มีการติดต่อค้าขายกับจีน
ค. มีการติดต่อทางการทูต
ง. ถูกทั้ง ข และ ค
๑๑. การคิดเลขแบบใดที่ได้รับอิทธิพลมาจากจีน
- ก. การใช้ลูกคิด
ข. การนับนิ้วมือ
ค. การนับถอยหลัง
ง. การใช้เครื่องคิดเลข
๑๒. เทศกาลใดที่ไทยรับอิทธิพลมาจากอารยธรรมจีน
- ก. การกินเจ
ข. การถือศีลอด
ค. วันขึ้นปีใหม่
ง. วันวาเลนไทน์
๑๓. นครวัด ในประเทศกัมพูชาได้รับอิทธิพลมาจากศาสนาใด
- ก. ศาสนาซิกข์
ข. ศาสนาอิสลาม
ค. ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
ง. พระพุทธศาสนา
๑๔. การกินหมากพลูของคนไทย แสดงให้เห็นว่าไทยได้รับอิทธิพลในด้านใดจากอินเดีย
- ก. ศาสนา
ข. วิถีชีวิต
ค. การปกครอง
ง. ศิลปะวิทยาการ
๑๕. อารยธรรมอินเดียและจีนไม่ได้เข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยวิธีใด
- ก. การเผยแผ่ศาสนา
ข. การติดต่อค้าขาย
ค. การติดต่อทางการทูต
ง. การรุกรานและการขยายอาณาเขต
๑๖. ศิลปะวิทยาการในข้อใดที่สังคมไทยได้รับอิทธิพลมาจากจีน
- ก. การใช้ตะเกียบ
ข. การใช้กระดาษ
ค. การคั้นน้ำชา
ง. การทำเครื่องปั้นดินเผา
๑๗. ข้อเท็จจริงคืออะไร
- ก. สิ่งที่มีน้ำหนักไม่มีการเปลี่ยนแปลง
ข. สิ่งที่เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป
ค. หลักการที่พิสูจน์ด้วยวิธีวิทยาศาสตร์
ง. ความคิดเห็นที่ต้องการหลักฐานมายืนยัน
๑๘. ข้อมูลใดเป็นข้อมูลที่เป็นความจริง
- ก. เมืองพิมายเจริญสูงสุดทางด้านศาสนา
ข. เมื่อศรีเทพมีคนอาศัยอยู่ตั้งแต่ยุคเหล็ก
ค. เมืองคูบัวตั้งอยู่ในจังหวัดราชบุรี
ง. ในอดีตเมืองอุทองเป็นเมืองท่าขนาดใหญ่
๑๙. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
- ก. ความจริง คือ เรื่องที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้
ข. ความจริง คือ เรื่องที่เกิดขึ้นจริง
ค. ข้อเท็จจริง คือ เรื่องที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริง
ง. ข้อเท็จจริง คือ เรื่องที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้
๒๐. กษัตริย์เป็นสมมติเทพตามความเชื่อทางศาสนาใด
- ก. พุทธ
ข. คริสต์
ค. ขงจื้อ
ง. พราหมณ์-ฮินดู

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปการศึกษาลักษณะของอารยธรรมอินเดียและจีน

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง ลักษณะอารยธรรมอินเดียและจีน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายภาพด้านล่างนี้ว่า เป็นภาพอะไรเป็นลักษณะอารยธรรมของอินเดียหรือจีน

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

สามก๊ก วรรณกรรมเอกของจีนที่เป็นที่รู้จักของคนไทย

.....
.....
.....
.....

วัดราชโอรสารามราชวรวิหาร (วัดราชโอรส)

.....
.....
.....
.....

ปราสาทบาเบอนในกัมพูชา ได้รับอิทธิพลจาก
ความเชื่อทางศาสนาพราหมณ์-ฮินดูของอินเดีย

พระราชวังในเมืองเว้ของเวียดนาม
ได้รับอิทธิพลจากสถาปัตยกรรมของจีน

พระราชพิธีที่ชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
เป็นพิธีที่จัดขึ้นเพื่อบำรุงขวัญแก่เกษตรกร
ซึ่งได้รับอิทธิพลจากศาสนาพราหมณ์-ฮินดูของอินเดีย

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

เรื่อง อิทธิพลอารยธรรมจากอินเดีย และจีน

อารยธรรมอินเดีย เผยแพร่เข้าสู่ประเทศไทยและดินแดนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีอิทธิพลต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยในด้านต่างๆ คือ

ลักษณะการปกครอง สมัยก่อนไทยรับเอาความเชื่อตามหลักศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ซึ่งถือว่าพระมหากษัตริย์ทรงเป็นสมมติเทพ มีพระราชอำนาจสูงสุดในการปกครองแผ่นดินเพียงผู้เดียวมีการจัดลำดับชนชั้นตามศักดิ์นา คล้ายคลึงกับการแบ่งวรรณะในอินเดีย ต่อมาไทยรับเอาความเชื่อทางพระพุทธศาสนาเข้ามา ได้รับเอาหลักทศพิธราชธรรมมาใช้เพื่อไว้เป็นหลักธรรมสำหรับนักปกครอง ทางด้านกฎหมายและการตัดสินความไทยรับเอาหลักกฎหมายพระมนูธรรมศาสตร์จากอินเดียมาพิจารณาความอยู่ช่วงหนึ่ง จนกระทั่งปัจจุบันปรับใช้เป็นกฎหมายแบบใหม่ที่ใช้ในปัจจุบัน

ศาสนาและพิธีกรรม ไทยรับเอาความเชื่อทางศาสนาจากอินเดียมาปรับใช้ พระพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ด้านพิธีกรรมมักเป็นพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา หรืออาจผสมผสานระหว่างพระพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ ด้านพิธีกรรมทางศาสนาพราหมณ์มาใช้ เช่น พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ พระราชพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา การอุปสมบท การบูชาเทพเจ้า เช่น พระพรหม พระพิฆเนศ ประเพณีลอยกระทง

อารยธรรมจีน จีนเป็นชาติที่เจริญรุ่งเรืองยาวนานนับพันปี มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม อิทธิพลจากอารยธรรมจีนได้เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากการค้าขายระหว่างประเทศและมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกัน โดยมีบทบาทเด่นชัดที่สุดช่วงตอนปลายกรุงศรีอยุธยา สรุปลงได้หลายด้านดังนี้ คือ

ด้านระบบเศรษฐกิจ จีนเป็นชาติที่มีความชำนาญด้านการค้าและการเดินเรือ คนไทยจึงเรียนรู้และนำมาประยุกต์ใช้ เช่นทำการค้ากับต่างประเทศด้วยเรือสำเภา การเปลี่ยนมาใช้ระบบเงินตราเพื่อเป็นสื่อกลางแทนการแลกเปลี่ยนสินค้าด้วยกัน รวมถึงการรู้จักใช้ระบบชั่ง ตวง วัด ในการทำการค้า

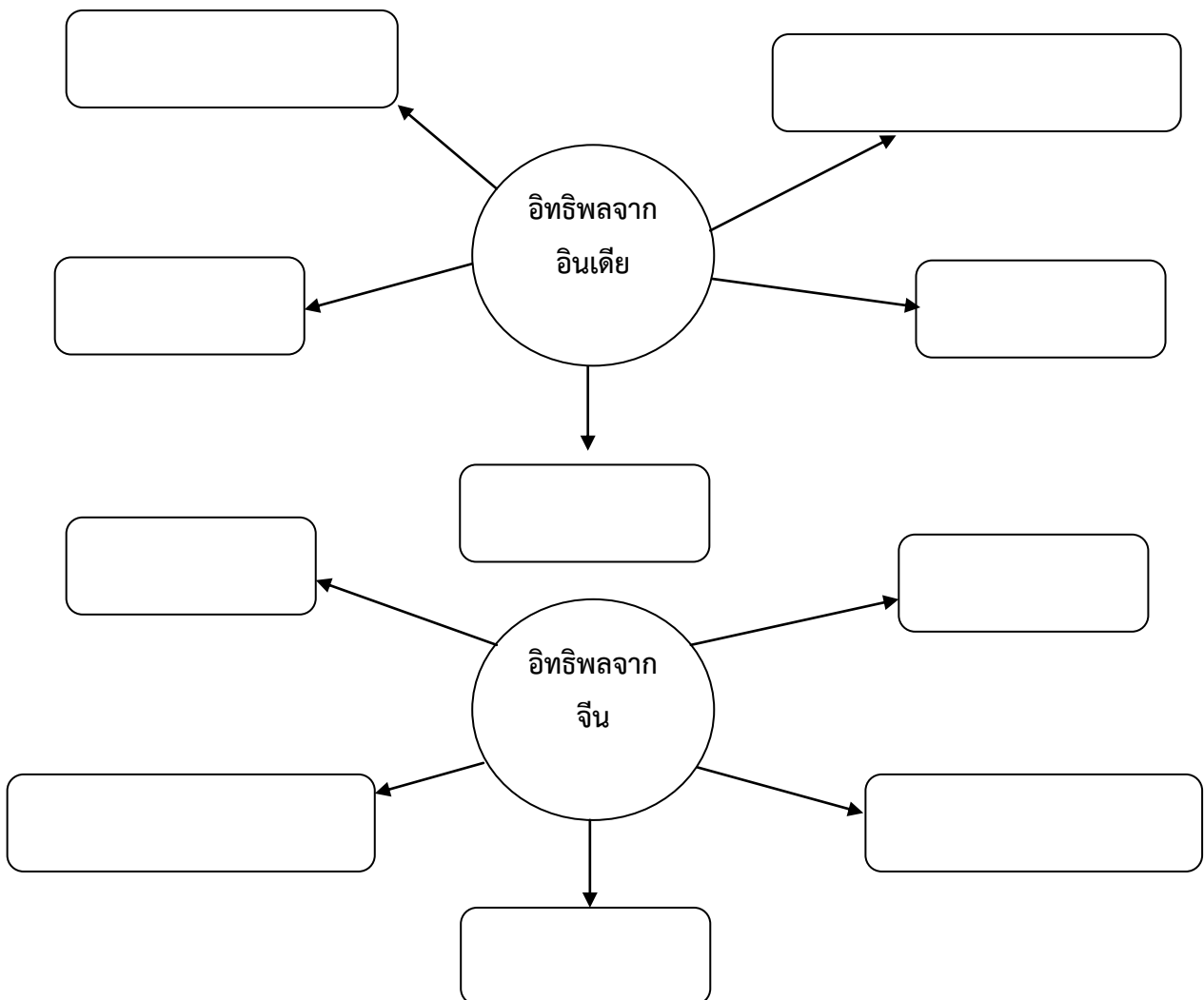
ด้านศิลปกรรมต่าง ๆ ศิลปกรรมของจีนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ได้แพร่หลายและมีอิทธิพลต่อศิลปกรรมหลายอย่างของไทย เช่น การสร้างสถาปัตยกรรมที่มีการผสมผสานสถาปัตยกรรมแบบจีน ศิลปะการสร้างงานจิตรกรรมด้วยพู่กันจีน การทำเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นแบบอย่างให้กับเครื่องสังคโลกในสมัยสุโขทัย เครื่องดนตรีไทยที่ได้รับอิทธิพลมาจากเครื่องดนตรีจีน เช่น ปี่ กลอง ชิม เป็นต้น

ด้านความเชื่อและพิธีกรรม เมื่อชาวจีนอพยพเข้ามาในไทยได้นำความเชื่อและพิธีกรรมของตนมาถือปฏิบัติด้วย ความเชื่อและพิธีกรรมที่พบได้ในไทย เช่น การไหว้เจ้า พิธีเซ็งเม้ง การทำเซียดเมื่ออายุครบ ๖๐ ปี การกินเจ การจุดประทัดในเทศกาลต่างๆ

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือประโยคต่อไปนี้ ลงในผังความคิดให้ถูกต้องสัมพันธ์กัน
พร้อมกับระบายสีผังความคิดให้สวยงาม

เทศกาลกินเจ ก๋วยเตี๋ยว รามเกี๊ยว ข้าวหมกไก่ โรตีสี
วรรณกรรมเรื่อง สามก๊ก นุ่งกางเกงขาก๊วย การแสดงโขน
ภาษาบาลีและสันสกฤตในบทสวดมนต์ ซาลาเปา

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

อารยธรรมอินเดีย

ด้านการใช้ภาษาและวรรณกรรม ภาษาไทยที่ใช้กันอยู่ในทุกวันนี้ พบว่ามีการใช้คำที่มาจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตซึ่งได้รับอิทธิพลจากอินเดีย เช่นคำว่า สัจจะ อัคคีภัย อธิษฐาน ทรราช กริธา เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบภาษาบาลี และสันสกฤตในบทสวดมนต์อีกด้วย ในส่วนของวรรณกรรมนั้น วรรณกรรมอินเดียที่เป็นที่รู้จักของคนไทย คือ รามายณะรามเกียรติ์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อศิลปกรรมไทยหลายด้านการแสดงโขน งานจิตรกรรม เป็นต้น

ด้านอาหาร อาหารอินเดียนั้นประกอบไปด้วยเครื่องเทศหลายชนิด เช่น พริกไทย ยี่หร่า อบเชย กานพลู เป็นต้นรสชาติจึงค่อนข้างร้อนแรง อาหารที่ได้รับอิทธิพล และพบเห็นได้ในปัจจุบัน เช่น แกงมัสมั่น ข้าวหมกไก่ โรตีสี่ มะตะบะ เป็นต้น โดยเฉพาะแกงมัสมั่นนั้นได้ถูกกล่าวถึงในบทพระราชนิพนธ์ กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวานพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยรัชกาลที่ ๒ ตอนหนึ่งว่า “มัสมั่นแกงแก้วตา หอมยี่หร่ารสร้อนแรง ชายใดได้กลิ่นแกง แรงอยากให้ไฝฝินหา”

อารยธรรมจีน

ด้านการใช้ภาษาและวรรณกรรม ภาษาที่พบเห็นในสังคมไทยนั้นมีลักษณะเป็นการยืมใช้ คำศัพท์ต่าง ๆ ภาษาจีนมาใช้ในภาษาไทย เช่น คำว่า เก้าอี้ โต๊ะ ก๋วยเตี๋ยว หัวไชเท้า ส่วนวรรณกรรมจีนที่สำคัญที่คนไทยรู้จักดี คือ สามก๊ก

ด้านอาหารและการแต่งกาย เอกลักษณ์การแต่งกายของชาวจีนที่พบเห็นในสังคมไทย เช่น การสวมเสื้อกุยเฮง เป็นเสื้อแบบผ่าอกติดกระดุม การนุ่งกางเกงขาก๊วย อาหารที่เป็นที่นิยม และพบเห็นได้บ่อยครั้ง เช่น อาหารประเภทก๋วยเตี๋ยว ซาลาเปา

ประเทศเพื่อนบ้านที่ได้รับอิทธิพลจากอารยธรรมอินเดียและจีน

ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่างก็ได้รับเอาอิทธิพลอารยธรรมจากทั้งอินเดีย และจีน นำมาปรับใช้ เช่น

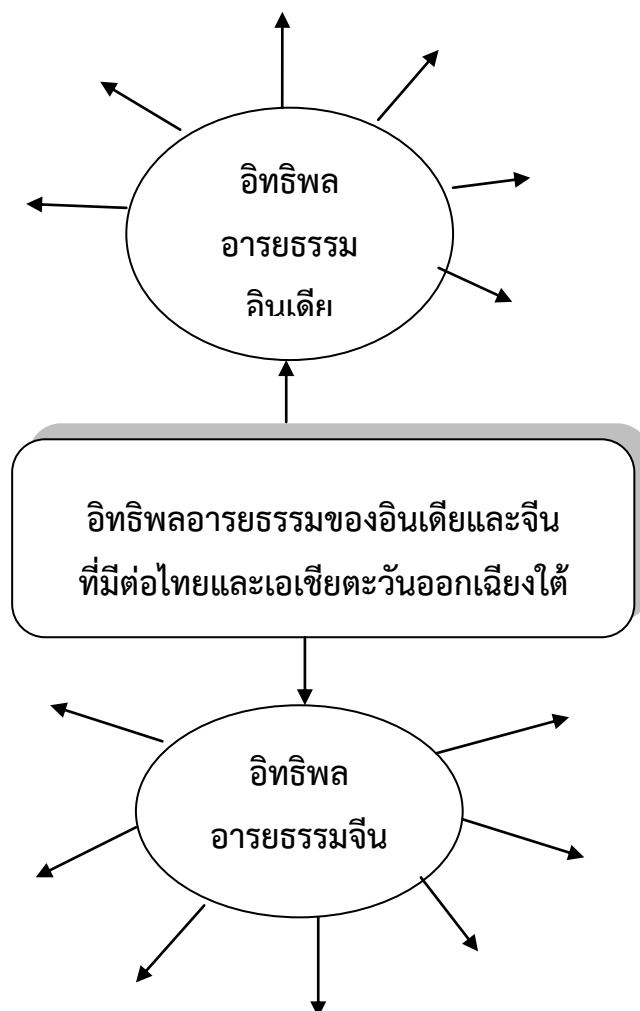
กัมพูชา รับเอาความเชื่อทางศาสนาพราหมณ์ ฮินดูของอินเดียมาใช้ เห็นได้จากการสร้างปราสาท และเทวาลัยสำหรับประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

เวียดนาม และสิงคโปร์ รับเอาอิทธิพลอารยธรรมของจีนมาใช้หลายอย่าง ทั้งทางด้านอารยธรรม วัฒนธรรม แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของอารยธรรมอันเข้มแข็งของอินเดีย และจีน

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง อิทธิพลอารยธรรมจากต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

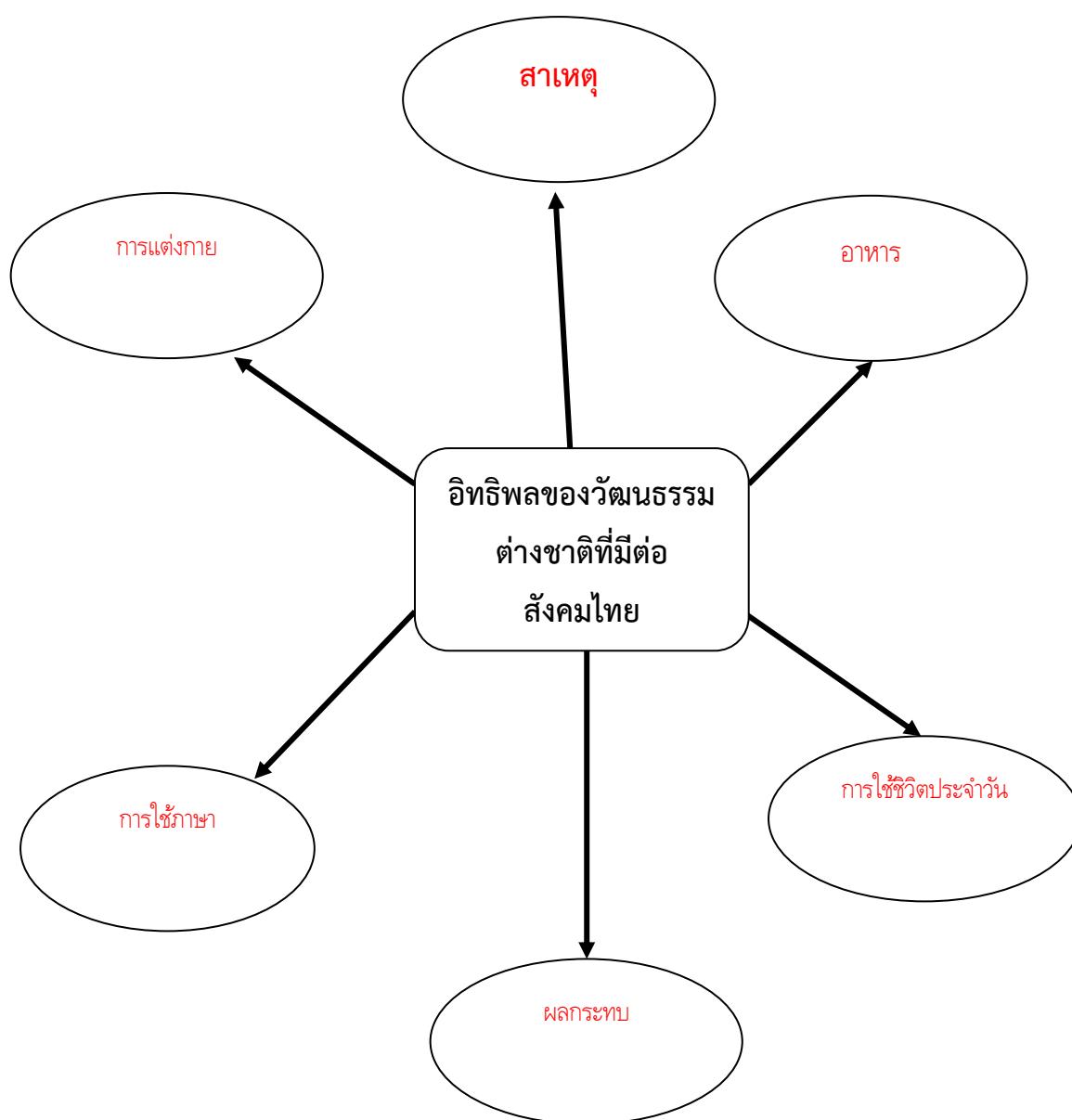
คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนผังความคิด อารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พร้อมกับตกแต่งผังความคิดให้สวยงาม

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำอารยธรรมแต่ละด้านลงในวงกลม และโยงไปสู่การปฏิบัติ
ของคนไทยที่รับมาจากวัฒนธรรมต่างชาติ

ใบความรู้ สำหรับนักเรียน

อิทธิพลอารยธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย

ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๒๒ มีชาวตะวันตก ได้แก่ โปรตุเกส สเปน ฮอลันดา อังกฤษ และฝรั่งเศส เดินทางเข้ามาติดต่อค้าขาย และเผยแผ่ศาสนาในดินแดนไทย และดินแดนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต่อมาในพุทธศตวรรษที่ ๒๕ ชาติดะวันตกได้เข้ามาปกครองประเทศต่างๆ ในฐานะอาณานิคม ทั้งนี้เพราะชาวตะวันตกมีความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีทำให้สามารถเดินทางโดยใช้เรือไปยังดินแดนต่าง ๆ ได้ ทำให้อารยธรรมตะวันตกแพร่กระจายเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีอิทธิพลในสังคมจนปัจจุบัน

การขยายอิทธิพลของชาติตะวันตกส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบ การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ประเทศไทยถึงแม้จะไม่ได้ตกเป็นอาณานิคม แต่เนื่องจากการคุกคามจากชาติตะวันตก ทำให้ปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย โดยการเลียนแบบชาติตะวันตก

วัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาสู่ประเทศไทย มีทั้งเหมาะสมและไม่เหมาะสม คนไทย ต้องรู้จักเลือกสรร และปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของสังคม เพื่อความเจริญก้าวหน้าของชาติ ตัวอย่างอิทธิพลวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยในด้านต่างๆ มีดังนี้

ด้านภาษา ภาษาอังกฤษมีความสำคัญในการติดต่อสื่อสาร เป็นภาษาที่คนทั่วโลกใช้เป็นภาษาสากล รวมทั้งเป็นภาษาสากลของคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังนั้น คำบางคำในภาษาอังกฤษจึงถูกนำมาใช้กับภาษาพื้นเมือง เช่น คอมพิวเตอร์ ซอปปิง ไอศกรีม ฟุตบอล คอนเสิร์ต फिल्म ซอล์ก เป็นต้น คำที่มาจากภาษาจีน เช่น ซีอิ๊ว เฉาก้วย เกี๊ยว คำภาษาบาลีสันสกฤต เช่น บาตร ผล เวร จูฬา ครุฑ

ด้านการแต่งกาย การแต่งกายของคนไทยในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เช่น ในอดีตผู้หญิงไทยนุ่งโจงกระเบน หรือผ้าถุง คาดผ้าแถบ ผู้ชายนุ่งกางเกงขาก๊วย คาดเอว ด้วยผ้าขาวม้า เมื่ออารยธรรมตะวันตกเข้ามา ส่งผลให้การแต่งกายของคนไทยเปลี่ยนแปลงไป เช่น ผู้หญิงสวมกระโปรง หรือ กางเกง ผู้ชายสวมกางเกงแบบชาวตะวันตก การแต่งกายด้วยเสื้อเชิ้ต และกางเกงยีนส์ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของชาติโปรตุเกส ถ้าไปงานพิธีการ ผู้หญิงสวมถุงน่อง ผู้ชายใส่สูท ผูกเนกไท

ด้านอาหาร อาหารของชาติตะวันตกได้รับความนิยมแพร่หลายในปัจจุบัน อาหารที่คนส่วนใหญ่รับประทาน เช่น พิซซ่า สเต็ก สลัด ขนมปัง สปาเกตตี เป็นต้น การทำขนมหวานประเภททองหยิบ ทองหยอด ขนมหม้อแกง ได้รับการถ่ายทอดมาจากโปรตุเกส ทำให้วิถีการรับประทานอาหาร ภาชนะ และเครื่องมือที่ใช้ในการรับประทานอาหารเปลี่ยนไป เช่น การใช้ช้อนส้อม และมีดตัดชิ้นอาหาร

แบบทดสอบหลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิไลศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ทำเครื่องหมาย X ลงใน
กระดาษคำตอบ

๑. ถ้าต้องการทราบประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ควรรวบรวมหลักฐานจากแหล่งข้อมูลใดดีที่สุด
ก. คำบอกเล่าของคนในท้องถิ่น
ข. สอบถามสมาชิกในห้องเรียน
ค. ตรวจสอบทะเบียนบ้านของตนเอง
ง. โบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่น
๒. ถ้าต้องการทราบอาชีพของคนในท้องถิ่นในอดีต ควรสืบค้นจากหลักฐานใด
ก. ทะเบียนบ้าน
ข. โบราณสถาน
ค. จดหมายเหตุ
ง. เครื่องมือ เครื่องใช้
๓. ข้อใดเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับภาคใต้
ก. พระธาตุพนม
ข. พระธาตุไชยา
ค. พระปฐมเจดีย์
ง. พระธาตุคอกยสุเทพ
๔. ข้อใดเป็นแหล่งรวบรวมหลักฐานที่ใกล้ตัวนักเรียนมากที่สุด
ก. โบราณสถาน
ข. พิพิธภัณฑ์
ค. สถานที่ราชการ
ง. ห้องสมุดโรงเรียน
๕. เพราะเหตุใด จึงตรวจสอบหลักฐานก่อนนำมาใช้
ก. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย
ข. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงที่สุด
ค. เพื่อแสดงว่าได้ค้นคว้าหลักฐานมาด้วยตนเอง
ง. เพื่อคัดเลือกเฉพาะข้อมูลในสมัยประวัติศาสตร์เท่านั้น
๖. วัฒนธรรมใดเป็นอารยธรรมที่รับมาจากอินเดีย
ก. วรรณกรรมเรื่องสโนไวท์กับคนแคระ
ข. วรรณกรรมเรื่อง รามเกียรติ์
ค. การรับประทานก๋วยเตี๋ยว
ง. การแต่งชุดสูท
๗. ภาษาขอมได้รับอิทธิพลมาจากอารยธรรมใด
ก. จีน
ข. อินเดีย
ค. ตะวันออก
ง. ตะวันตก
๘. การรับอารยธรรมจากอินเดียเกิดผลต่อสังคม อย่างไร
ก. สังคมไทยมีความเจริญด้านวัตถุ
ข. สังคมไทยเป็นศูนย์กลางของศาสนาพราหมณ์
ค. สังคมไทยเป็นมีความแตกต่างด้านศาสนามากที่สุด
ง. สังคมไทยนับถือศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ
๙. อิทธิพลด้านวิถีชีวิตในข้อใดรับมาจากอินเดีย
ก. การใช้ตะเกียบ
ข. การใช้น้ำมันหอม
ค. การนุ่งโจงกระเบน
ง. การทำอาหารต้มยำ

๑๐. เพราะเหตุใดประเทศไทยจึงรับอิทธิพลจากอารยธรรมจีน
- ก. เคยถูกจีนปกครองมาก่อน
  - ข. มีการติดต่อค้าขายกับจีน
  - ค. มีการติดต่อทางการทูต
  - ง. ถูกทั้ง ข และ ค
๑๑. การคิดเลขแบบใดที่ได้รับอิทธิพลมาจากจีน
- ก. การใช้ลูกคิด
  - ข. การนับนิ้วมือ
  - ค. การนับถอยหลัง
  - ง. การใช้เครื่องคิดเลข
๑๒. เทศกาลใดที่ไทยรับอิทธิพลมาจากอารยธรรมจีน
- ก. การกินเจ
  - ข. การถือศีลอด
  - ค. วันขึ้นปีใหม่
  - ง. วันวาเลนไทน์
๑๓. นครวัด ในประเทศกัมพูชาได้รับอิทธิพลมาจากศาสนาใด
- ก. ศาสนาซิกข์
  - ข. ศาสนาอิสลาม
  - ค. ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
  - ง. พระพุทธศาสนา
๑๔. การกินหมากพลูของคนไทย แสดงให้เห็นว่าไทยได้รับอิทธิพลในด้านใดจากอินเดีย
- ก. ศาสนา
  - ข. วิถีชีวิต
  - ค. การปกครอง
  - ง. ศิลปะวิทยาการ
๑๕. อารยธรรมอินเดียและจีนไม่ได้เข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยวิธีใด
- ก. การเผยแผ่ศาสนา
  - ข. การติดต่อค้าขาย
  - ค. การติดต่อทางการทูต
  - ง. การรุกรานและการขยายอาณาเขต
๑๖. ศิลปะวิทยาการในข้อใดที่สังคมไทยได้รับอิทธิพลมาจากจีน
- ก. การใช้ตะเกียบ
  - ข. การใช้กระดาษ
  - ค. การดื่มน้ำชา
  - ง. การทำเครื่องปั้นดินเผา
๑๗. ข้อเท็จจริงคืออะไร
- ก. สิ่งที่มีนัยสำคัญไม่มีการเปลี่ยนแปลง
  - ข. สิ่งที่เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป
  - ค. หลักการที่พิสูจน์ด้วยวิธีวิทยาศาสตร์
  - ง. ความคิดเห็นที่ต้องการหลักฐานมายืนยัน
๑๘. ข้อมูลใดเป็นข้อมูลที่เป็นความจริง
- ก. เมืองพิมายเจริญสูงสุดทางด้านศาสนา
  - ข. เมื่อศรีเทพมีคนอาศัยอยู่ตั้งแต่ยุคเหล็ก
  - ค. เมืองคูบัวตั้งอยู่ในจังหวัดราชบุรี
  - ง. ในอดีตเมืองอุทองเป็นเมืองท่าขนาดใหญ่
๑๙. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
- ก. ความจริงคือเรื่องที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้
  - ข. ความจริงคือ เรื่องที่เกิดขึ้นจริง
  - ค. ข้อเท็จจริง คือ เรื่องที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริง
  - ง. ข้อเท็จจริงคือเรื่องที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้
๒๐. กษัตริย์เป็นสมมติเทพตามความเชื่อทางศาสนาใด
- ก. พุทธ
  - ข. คริสต์
  - ค. ขงจื้อ
  - ง. พราหมณ์-ฮินดู

หน่วยย่อยที่ ๓
แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง

แบบทดสอบก่อนเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทย แผ่นดินทอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ทำเครื่องหมาย X ลงใน
กระดาษคำตอบ

๑. กษัตริย์พระองค์ใดทรงสร้างกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี
  - ก. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (อู่ทอง)
  - ข. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
  - ค. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
  - ง. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
๒. ข้อใด มิใช่ ราชวงศ์ที่ปกครองอาณาจักรอยุธยา
  - ก. อู่ทอง
  - ข. ละโว้
  - ค. สุพรรณภูมิ
  - ง. สุโขทัย
๓. ข้อใดเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการสถาปนาราชอาณาจักรอยุธยาเป็นราชธานีได้สำเร็จ
  - ก. กษัตริย์มีความเด็ดขาด
  - ข. อาณาจักรสุโขทัยอ่อนแอ
  - ค. คนไทยมีความสามัคคี
  - ง. ได้รับความช่วยเหลือจากอาณาจักรใกล้เคียง
๔. เมืองใดต่อไปนี้มิมีอิสระในการปกครองตนเองมากที่สุด
  - ก. เมืองขึ้นใน
  - ข. เมืองพระยามหานคร
  - ค. เมืองหน้าด่าน
  - ง. เมืองประเทศราช
๕. หลักธรรมสำหรับองค์พระมหากษัตริย์คือ
  - ก. มีเมตตา อดทน
  - ข. ทศพิธราชธรรม
  - ค. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
  - ง. เสียสละ อดทน
๖. คำกล่าวในข้อใดที่จะช่วยเตือนสติ และเป็นอุทาหรณ์ให้กับคนไทย เพื่อมิให้เหตุการณ์ อย่างเช่นในสมัยอยุธยาตอนปลายเกิดขึ้นอีก
  - ก. รู้จักสามัคคี
  - ข. ระวังภัยล้อมคอก
  - ค. แพ้เป็นพระ ชนะเป็นมาร
  - ง. รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย

๗. ข้อใดเป็นการปกครองที่ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
- ก. การปกครองแบบพ่อปกครองลูก
  - ข. การปกครองแบบปิตุลาธิปไตย
  - ค. การปกครองแบบธรรมราชา
  - ง. การปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช
๘. หัวเมืองประเภทใดที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งพระราชโอรสปกครองดูแล
- ก. เมืองชั้นใน
  - ข. เมืองชั้นนอก
  - ค. เมืองพระยามหานคร
  - ง. เมืองลูกหลวง
๙. เครื่องเทศที่เป็นสินค้าออกที่สำคัญของอยุธยาคืออะไร
- ก. หมากพลู
  - ข. ฝาง กฤษณา
  - ค. กระวาน พริกไทย
  - ง. ครั่ง กานพลู
๑๐. จุดประสงค์ของสุโขทัยในการส่งทูตไปเยือนจีนคือข้อใด
- ก. ติดต่อขอพระพุทธสิหิงค์
  - ข. ติดต่อในด้านการค้าขาย
  - ค. ขอให้จีนช่วยปราบข้าศึก
  - ง. บ้านเมืองมีความอุดมสมบูรณ์

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกวาดภาพศิลปะสมัยอยุธยา ๑ อย่าง พร้อมกับเขียนบรรยายภาพสั้น ๆ

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

เรื่อง อาณาจักรอยุธยา

อาณาจักรอยุธยา ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๑๘๙๓ โดยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) ศูนย์กลางของอาณาจักร คือ กรุงศรีอยุธยา ตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง มีสภาพเป็นเกาะมีแม่น้ำล้อมรอบ ๓ สาย คือ แม่น้ำลพบุรี ทางด้านเหนือ แม่น้ำป่าสัก ทางด้านทิศตะวันออก และแม่น้ำเจ้าพระยาทางด้านทิศตะวันตกและทิศใต้ ทำให้มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ และยังเป็นเส้นทางการคมนาคม ติดต่อกับค้าขาย กับเมืองต่าง ๆ และจากทำเลที่ตั้ง อยู่ใกล้กับอ่าวไทย ทำให้ต่างชาติเข้ามาติดต่อค้าขายทางเรือได้อย่างสะดวก เป็นแหล่งรวมสินค้าทั้งใน และนอกราชอาณาจักร ส่งผลให้อาณาจักรอยุธยาเจริญอย่างรวดเร็ว เป็นศูนย์กลางการค้าขายสำคัญของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

อาณาจักรอยุธยา มีผู้คนอาศัยอยู่หนาแน่น มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย ชาวเมืองที่อาศัยอยู่ในอยุธยา มีหลายเชื้อชาติ เช่น ไทย มอญ เขมร ลาว จีน และต่อมามีชาวต่างชาติ เช่น โปรตุเกส อาหรับ อังกฤษ ฝรั่งเศส ฮอลันดาเข้ามาติดต่อค้าขาย และเผยแผ่ศาสนา และตั้งเป็นหมู่บ้าน เช่น ชาวโปรตุเกส อาณาจักรอยุธยา มีความเข้มแข็งทางการเมือง และการทหาร ได้ขยายอาณาเขตปกครองออกไปยังอาณาจักรต่าง ๆ เช่น สุโขทัย ลพบุรี ทำให้อยุธยาเป็นราชธานีของคนไทยที่มีความเข้มแข็งทางการเมืองและมีความมั่งคั่งร่ำรวยทางการค้า

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๑๑๒ สมัยของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ อาณาจักรอยุธยาได้เสียเอกราช ครั้งที่ ๑ ให้แก่พม่า สมเด็จพระนเรศวรได้ทรงกอบกู้แผ่นดินคืนจากพม่า และประกาศอิสรภาพ เมื่อ พ.ศ. ๒๑๒๗ และได้ทรงขยายอาณาจักรอยุธยากว้างไกลออกไป สร้างความเจริญรุ่งเรืองในด้านต่าง ๆ แผ่นดินร่มเย็นเป็นสุข และว่างเว้นจากสงคราม มีพระมหากษัตริย์ปกครองบ้านเมืองสืบต่อมาหลายพระองค์ จนถึงสมัย พระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ หรือพระเจ้าเอกทัศ ในปี พ.ศ. ๒๓๑๐ อาณาจักรอยุธยาถูกพม่ารุกราน ประกอบกับอาณาจักรอยุธยา มีผู้นำอ่อนแอ เกิดความแตกแยกในหมู่ขุนนาง ข้าราชการขาดคนดี มีฝีมือในการรบ เป็นเหตุให้ต้องเสียเอกราชให้แก่พม่าเป็น ครั้งที่ ๒ อาณาจักรอยุธยา เป็นราชธานีของไทยอยู่นานถึง ๔๑๗ ปี (พ.ศ. ๑๘๙๓ - ๒๓๑๐) มีพระมหากษัตริย์ปกครองสืบต่อกันมา ๓๓ พระองค์

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

เรื่อง การปกครองในสมัยอยุธยา

การปกครองในสมัยอยุธยา มีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ พระมหากษัตริย์ทรงมีอำนาจสูงสุด พระมหากษัตริย์ทรงเป็นเจ้าของทุกสิ่งทุกอย่าง ในพระราชอาณาจักร ไม่ว่าจะเป็นแผ่นดิน หรือแม้กระทั่งชีวิต พระมหากษัตริย์อยุธยา ทรงอยู่ในฐานะสมมติเทพ ยึดมั่นหลักธรรมพุทธศาสนา คือ “หลักทศพิธราชธรรม”

การปกครองในสมัยอยุธยาตอนต้น ได้แบ่งการปกครอง ดังนี้

การปกครองส่วนกลาง หรือราชธานี แบ่งการปกครองเป็น ๔ หน่วย เรียกว่า จตุสดมภ์ ได้แก่

๑. กรมเวียง หรือกรมเมือง มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย ในเขตราชธานี
๒. กรมวัง มีหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยในราชสำนักพระมหากษัตริย์ เช่น จัดการราชพิธีต่าง ๆ
๓. กรมคลัง มีหน้าที่ดูแลผลประโยชน์รายรับ – รายจ่าย ของแผ่นดิน
๔. กรมนา มีหน้าที่ดูแลการทำไร่นา เช่น การเก็บภาษีอากรค่าที่นา เป็นข้าว ที่เรียกว่า “หางข้าว”

การปกครองส่วนภูมิภาค แบ่งเขตการปกครองเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

๑. หัวเมืองชั้นใน ได้แก่ เมืองที่อยู่ใกล้ราชธานี
๒. หัวเมืองชั้นนอก ได้แก่ เมืองใหญ่ที่อยู่ห่างจากราชธานี
๓. เมืองประเทศราช ได้แก่ เมืองขึ้นของกรุงศรีอยุธยา มีอิสระในการปกครองตนเอง แต่ต้องส่งเครื่องราชบรรณาการมาถวายตามกำหนด

วัดพระศรีสรรเพชญ์ พระนครศรีอยุธยา

การปกครองส่วนภูมิภาค แบ่งการบริหารภายในออกเป็น ๔ หน่วย เรียกว่า จตุสดมภ์ เหมือนกับการปกครองส่วนกลาง

ในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. ๑๙๙๑ – ๒๒๓๑) ได้ปรับปรุงการบริหารราชการ ให้เหมาะสมกับสภาพบ้านเมือง ดังนี้

การปกครองส่วนกลาง ได้แบ่งหน้าที่ออกเป็น ๖ ฝ่าย คือ ฝ่ายทหารมีสมุหกลาโหม เป็นผู้บังคับบัญชา ฝ่ายพลเรือน มีสมุหนายกเป็นผู้บังคับบัญชา รวมทั้งงานจตุสดมภ์ทั้ง ๔ หน่วย ซึ่งได้ทรงปรับปรุงอำนาจหน้าที่ให้เหมาะสมกับสภาพบ้านเมือง และเปลี่ยนชื่อใหม่ ดังนี้

- ๑) กรมเวียง เปลี่ยนเป็น นครบาล
- ๒) กรมวัง เปลี่ยนเป็น ธรรมาธิกรณ์
- ๓) กรมคลัง เปลี่ยนเป็น โกษาธิบดี
- ๔) กรมนา เปลี่ยนเป็น เกษตราธิการ

การปกครองหัวเมือง แบ่งหน่วยราชการออกเป็น ๔ หน่วย เหมือนกับการปกครองส่วนกลาง มีการแบ่งเขตการปกครองหัวเมือง โดยถือเอาเกณฑ์ระยะทางไกลใกล้จากราชธานี รวมถึงความสำคัญของเมือง ดังนี้

๑. หัวเมืองชั้นใน ได้แก่ เมืองที่อยู่ใกล้ราชธานี มีฐานะเป็นเมืองชั้นจัตวา พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งขุนนางไปปกครอง เรียกว่า “ผู้รั้ง”

๒. หัวเมืองชั้นนอก ได้แก่ เมืองที่อยู่ห่างจากราชธานี แบ่งเป็นเมือง ชั้นเอก ชั้นโท ชั้นตรี ตามลำดับความสำคัญ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งเจ้านาย หรือขุนนางชั้นสูงไปปกครอง

๓. เมืองประเทศราช ได้แก่ เมืองขึ้นของกรุงศรีอยุธยา มีอิสระในการปกครองตนเอง แต่ต้องส่งเครื่องราชบรรณาการมาถวายตามกำหนด การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แบ่งเป็นหน่วยงานต่าง ๆ โดยเริ่มจากหมู่บ้านมีผู้ใหญ่บ้านดูแล ตำบลมีกำนันดูแล แขวงมีหมื่นแขวงดูแล และเมืองมีเจ้าเมืองดูแล ลักษณะการปกครองส่วนท้องถิ่นได้สืบทอดมาถึงสมัยรัตนโกสินทร์

กฎหมาย มีการตรากฎหมายขึ้นใหม่หลายฉบับที่สำคัญ คือ กฎหมายว่าด้วยการเทียบศักดินา ซึ่งทำให้สามารถกำหนดฐานะ หน้าที่ ศักดิ์และสิทธิของพลเมืองทุกคน ให้แตกต่างกันตามศักดินาที่กำหนด และกฎหมายว่าด้วยกฎหมายฉิยบาล ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับระเบียบการปกครองราชสำนัก เป็นการคุ้มครองสถานะและความปลอดภัยของพระมหากษัตริย์และราชวงศ์ นอกจากนี้ยังมีกฎหมายอื่น ๆ อีกหลายฉบับ เช่น กฎหมายลักษณะทาส

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

พระราชกรณียกิจที่สำคัญ

๑. การรวมอาณาจักรสุโขทัยเข้ากับอยุธยา

เมื่อสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถขึ้นเสวยราชย์ใน พ.ศ. ๑๙๙๑ พระโอรสของพระมหาธรรมราชาที่ ๔ ได้รับแต่งตั้งจากอยุธยาให้ไปปกครองเมืองพิษณุโลก ถึง พ.ศ. ๑๙๙๔ พระยาอุทริษฐีเฐียรไปเข้ากับพระเจ้าติโลกราชแห่งล้านนา พระราชมารดาของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถได้ปกครองเมืองพิษณุโลกต่อมาจนสิ้นพระชนม์เมื่อ พ.ศ. ๒๐๐๖ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถได้เสด็จไปประทับที่พิษณุโลกและถือว่าอาณาจักรสุโขทัยถูกรวมเข้ากับอาณาจักรอยุธยา นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

๒. ด้านการปฏิรูปการปกครอง

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถมีพระประสงค์ที่จะตั้งอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลางหรือราชธานี จึงลดบทบาทของเจ้านายลงและเพิ่มอำนาจให้ขุนนาง เพื่อป้องกันการแย่งชิงอำนาจจากเชื้อพระวงศ์ เช่น ลดฐานะเมืองลูกหลวง เมืองหลานหลวงลงเป็นเมืองชั้นจัตวาและส่งขุนนางไปปกครองแทนเจ้านาย มีการแยกฝ่ายทหารและพลเรือนโดยใช้ขุนนางตำแหน่ง สมุหพระกลาโหมดูแลกิจการฝ่ายทหาร สมุหนายกดูแลกิจการฝ่ายพลเรือนทั่วราชอาณาจักร ทรงตรากฎหมายเทียรบาลขึ้นเพื่อความมั่นคงของสถาบันกษัตริย์ นอกจากนี้ยังทรงตราพระราชกำหนดศักดินา ได้แก่ พระอัยการตำแหน่งนาพลเรือนและพระอัยการตำแหน่งนาทหารหัวเมือง พ.ศ. ๑๙๙๘ เพื่อประโยชน์ในการลำดับชั้นของบุคคลว่ามีศักดิ์ สิทธิ และอำนาจหน้าที่ต่างกันอย่างไร เป็นการจัดระเบียบการปกครองให้มีแบบแผนรัดกุมกว่าเดิมในรัชสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ อยุธยาทำสงครามยึดเข้ากับอาณาจักรล้านนา ซึ่งมีพระเจ้าติโลกราชเป็นกษัตริย์ (ครองราชย์ พ.ศ. ๑๙๘๔ - ๒๐๓๐) ทำให้สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถประทับที่เมืองพิษณุโลกนานถึง ๒๕ ปี เพื่อดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือและเพื่อความสะดวกในการป้องกันการรุกรานของล้านนา ในระยะนี้จึงถือว่าเมืองพิษณุโลกมีฐานะเป็นราชธานีของอาณาจักรอยุธยา

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถสวรรคตใน พ.ศ. ๒๐๓๑ ทรงอยู่ในราชสมบัติ ๔๐ ปี นับว่านานที่สุดในบรรดากษัตริย์อยุธยาทุกพระองค์

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ (พระเชษฐาธิราช)

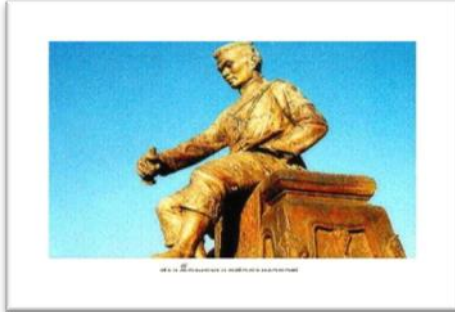
พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ เป็นพระราชโอรสของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถครองราชย์ พ.ศ. ๒๐๓๔ ถึง พ.ศ. ๒๐๗๒ ใน พ.ศ. ๒๐๕๔ โปรตุเกสได้เข้ามาติดต่อกับกรุงศรีอยุธยา นับเป็นชาวตะวันตกชาติแรกที่เข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับไทย ไทยจึงเริ่มเรียนรู้ศิลปวิทยาของชาวตะวันตก โดยเฉพาะด้านการทหาร ทำให้สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ ทรงพระราชนิพนธ์ตำราพิชัย-สงครามของไทยได้เป็นครั้งแรก นอกจากนี้ทรงให้ทำสารบัญชี่ คือ การตรวจสอบจัดทำบัญชีไพร่พลทั้งราชอาณาจักร นับเป็นการสำรวจสำมะโนครัวครั้งแรก โดยทรงตั้งกรมสุรัสวดีให้มีหน้าที่สำรวจและคุมบัญชีไพร่พล

ทางด้านศาสนา

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ ทรงสร้างวัดพระศรีสรรเพชญ์ไว้ในเขตพระราชฐานและให้หล่อพระศรีสรรเพชญ์ สูง ๘ วา หุ้มทองคำไว้ในพระมหาวิหารของวัดด้วย ในรัชสมัยนี้อยุธยาและล้านน่ายังเป็นคู่สงครามกันเช่นเดิมเนื่องจากกษัตริย์ล้านนา คือ พระเมืองแก้ว (ครองราชย์ พ.ศ. ๒๐๓๘ – ๒๐๖๘) พยายามขยายอาณาเขตลงมาทางใต้ จนถึง พ.ศ. ๒๐๖๕ มีการตกลงเป็นไมตรีกัน สงครามจึงสิ้นสุดลง

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นโอรสของสมเด็จพระมหาธรรมราชาในราชวงศ์สุโขทัยกับพระวสุทิดิ กษัตริย์ พระราชธิดาของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ประสูติเมื่อ พ.ศ. ๒๐๙๘ ที่เมืองพิษณุโลกเมื่อ พระชนมายุได้ ๙ พรรษา ทรงถูกส่งไปเป็นตัวประกันที่กรุงหงสาวดี เพราะพม่ายึดเมืองพิษณุโลกได้ ทรง ได้รับการเลี้ยงดูในฐานะพระราชบุตรบุญธรรมเป็นเวลา ๗ ปี จน พ.ศ. ๒๑๑๒ กรุงศรีอยุธยาเสียแก่ พม่า พระมหาธรรมราชาได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นกษัตริย์ของกรุงศรีอยุธยาในฐานะเมืองขึ้นของกรุงหงสา วดี และอนุญาตให้พระนเรศวรกลับกรุงศรีอยุธยา และได้รับการสถาปนาให้เป็นเจ้าเมืองพิษณุโลก และมี ตำแหน่งอุปราช ระหว่างนั้นทรงทำสงครามกับเขมรและพม่า เพื่อป้องกันอยุธยา พระเจ้าหงสาวดีเห็นดังนี้ จึงคิดกำจัดพระนเรศวร แต่พระองค์ทรงทราบจึงทรงประกาศอิสรภาพที่เมืองแครง รวมเวลาที่กรุงศรีอยุธยา ตกอยู่ภายใต้การปกครองของพม่าเป็นเวลา ๑๕ ปี ทรงทำสงครามกับพม่าหลายครั้ง ในพ.ศ. ๒๑๓๓ สมเด็จพระธรรมราชาสวรรคต พระนเรศวรเสด็จขึ้นครองราชย์ พระราชภารกิจของ พระองค์ ได้แก่ การทำศึกสงครามครั้งสำคัญคือ สงครามยุทธหัตถี ที่ทรงรบกับพม่าที่ตำบลหนอง สาหร่าย ซึ่งพระองค์ทรงมีชัยชนะอย่างเด็ดขาดและถือเป็นพระเกียรติสูงสุด เป็นวีรกรรมสุดยอดของ กษัตริย์ แม้แต่ฝ่ายแพ้ยังได้รับการยกย่องว่าเป็นนักรบแท้ ตลอดระยะเวลา ๑๕๐ปี กรุงศรีอยุธยาไม่ถูกรุกราน จากพม่าอีก สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงขยายอาณาเขตออกไปอย่างกว้างขวางครอบคลุมทั้งล้านนา ล้าน ช้าง ไทใหญ่และกัมพูชา รวมถึงพม่าครั้งสุดท้ายคือการเดินทัพไปตีเมืองอังวะ ซึ่งพระองค์ประชวร และ สวรรคตที่เมืองหาง ในพ.ศ. ๒๑๔๘ พระชนมายุได้ ๕๐ พรรษา เสวยราชสมบัติได้ ๑๕ ปี สมเด็จพระ นเรศวรมหาราช ทรงเป็นวีรกษัตริย์ที่ได้รับการจารึกไว้ในประวัติศาสตร์ในฐานะผู้กอบกู้เอกราชให้แก่กรุงศรี อยุธยา ประชาชนชาวไทยจึงยกย่องพระองค์ให้เป็น มหาราช พระองค์หนึ่ง

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

พระราชประวัติ

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช เป็นพระราชโอรสของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง กับพระอัครมเหสี ประสูติเมื่อ พ.ศ. ๒๑๗๕ ได้รับการศึกษาทั้งด้านวิชาการ การกีฬา การล่าสัตว์ การขี่ม้า ขี่ช้าง และการแข่งเรือ พระองค์มีแม่นม ๒ คน เมื่อพ.ศ. ๒๑๘๘ พระเจ้าปราสาททองประชวรหนักจึงทรงมอบราชสมบัติให้เจ้าฟ้าชาย พระโอรสองค์โต เจ้าฟ้าชายครองราชย์ได้ประมาณหนึ่งปี ก็ถูกปลงพระชนม์โดยพระศรีสุธรรมราชา พระเจ้าอา พระอนุชา จากนั้นพระศรีสุธรรมราชาขึ้นครองราชย์ และแต่งตั้งให้พระนารายณ์เป็นพระมหาอุปราชวังหน้า หลังจากนั้นประมาณ ๒ เดือนพระนารายณ์ก็ได้ปลงพระชนม์สมเด็จพระศรีสุธรรมราชา เนื่องจากสมเด็จพระศรีสุธรรมราชาคิดจะเอาเจ้าฟ้าหญิงศรีสุพรรณหรือพระกนิษฐภคินีร่วมพระชนนีของพระนารายณ์มาเป็นพระชายา หลังจากนั้นพระนารายณ์ก็เสด็จขึ้นครองราชย์สมเด็จพระนารายณ์มหาราชเสด็จขึ้นครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ลำดับที่ ๔ ของพระราชวงศ์ปราสาททอง ใน พ.ศ. ๒๑๘๙ ขณะพระชนมายุได้ ๒๕ พรรษา ทรงพระนามว่าสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๓ หรือสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๓ หรือสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสรรเพชญ์

พระราชกรณียกิจที่สำคัญ

- การลดส่วยและงดเก็บภาษีอากรจากราชฎาเป็นเวลา ๓ ปีเศษ
- การประกาศใช้กฎหมายพระราชกำหนดและกฎหมายเพิ่มเติมลักษณะรับฟ้อง
- การส่งเสริมงานด้านวรรณกรรม หนังสือที่แต่งในสมัยนี้ เช่น สมุทโฆษคำฉันท์ โคลงทศรถสอนพระราม โคลงพาลี-สอนน้อง โคลงราชสวัสดิ์ เพลงยาวบางบท วรรณกรรมชิ้นสำคัญ คือ โคลงเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนารายณ์ นับเป็น ยุคทองแห่งวรรณกรรม ของไทยยุคหนึ่ง
- การทำศึกสงครามกับเชียงใหม่และพม่า พ.ศ. ๒๒๐๓ ได้อัญเชิญพระพุทธรูปศิหิงค์ ลงมาอยุธยาด้วย
- ด้านความสัมพันธ์กับต่างประเทศ เจริญรุ่งเรืองมาทั้งประเทศตะวันออก เช่น จีน อินเดีย และประเทศตะวันตกที่สำคัญ ได้แก่ โปรตุเกส ฮอลันดา อังกฤษ และฝรั่งเศส ได้รับการยกย่องว่าทรงเป็น มหาราช พระองค์หนึ่ง

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา

ลักษณะของศิลปวัฒนธรรมในสมัยอยุธยา แบ่งได้หลายประเภท โดยสรุปลักษณะแต่ละประเภท ดังนี้

๑. ศิลปกรรมสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม ประณีตศิลป์
๒. วรรณกรรม
๓. ประเพณี
๔. พระพุทธศาสนา

ประณีตศิลป์ งานประณีตศิลป์สมัยอยุธยาถือได้ว่ามีความเจริญถึงขีดสุดเหนือกว่าศิลปะแบบอื่นๆ

งานประณีตศิลป์ที่เกิดขึ้นมีหลายประเภท เช่น

เครื่องไม้จำหลัก ได้แก่ ตู้พระธรรม ธรรมาสน์ พระพุทธรูป บานประตู หน้าต่าง หน้าบันพระอุโบสถ ตู้เก็บหนังสือ

ลายรดน้ำ คือการนำทองมาปิดลงบนรักสีดาบนพื้นที่เขียนภาพหรือลวดลายแล้วรดน้ำล้างออก

นิยมใช้ในบานประตูโบสถ์วิหาร ตู้พระธรรม ตู้ใส่หนังสือ เป็นต้น

การประดับมุก ได้มาจากจีน แต่ได้ปรับให้เป็นลวดลายอย่างไทย พบในบานประตูที่วิหารพระพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก เป็นต้น

เครื่องเบญจรงค์ เป็นการออกแบบลวดลายบนเครื่องเคลือบถ้วยชามด้วยสี ๕ สี คือ สีแดง สีเขียว

สีเหลือง สีขาว สีดำ และสีน้ำเงิน ลวดลายที่ซ้ำมักเป็นลายกันขด หรือลายก้านแย่ง หรือใช้

รูปตกแต่ง เช่น เทพนมสิงห์ ลายกนก กินรี กิन्नร นรสิงห์ เป็นต้น

เครื่องทองประดับ มีทั้งเครื่องทองรูปพรรณ เครื่องราชูปโภคของพระมหากษัตริย์ เครื่องทองประดับ

อัญมณี ทองกร เป็นต้น

ลายปูนปั้น คือลวดลายที่ปั้นด้วยปูนเพื่อประดับตกแต่งตามส่วนต่างๆ ของหน้าบันประตู เจดีย์ และ

ปราสาท ได้รับอิทธิพลทั้งจากขอมและตะวันตก เช่น ที่วัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ วัดตะเวต์ วัดพระราม

วัดภูเขาทอง เป็นต้น

วัฒนธรรมสมัยอยุธยา

การแต่งกายสมัยอยุธยา (สมัยที่ ๑) ภาพเขียน
เลียนแบบจากพงศาวดาร คุโรวาท
(๒๕๓๕ : ๕๕)

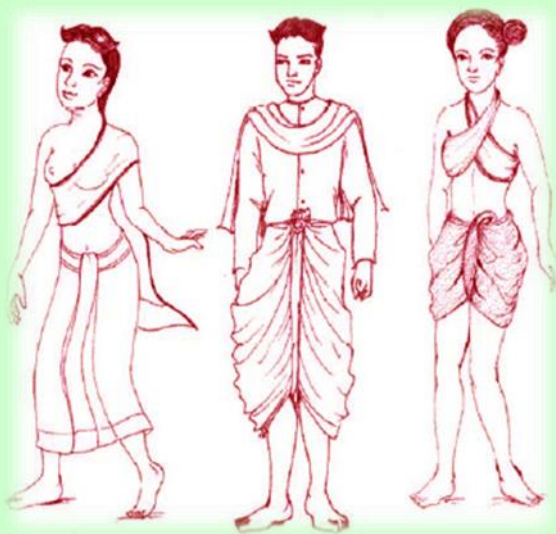

การแต่งกายสมัยอยุธยา (สมัยที่ ๒)

บัตรภาพสำหรับศึกษา เรื่องการแต่งกาย ๔ สมัย ของกรุงศรีอยุธยา

การแต่งกายสมัยอยุธยา (สมัยที่ ๓)
พ.ศ. ๒๑๗๓ - พ.ศ. ๒๒๗๕

การแต่งกายสมัยอยุธยา (สมัยที่ ๔)
สมัยที่ ๔ พ.ศ. ๒๒๗๕ ถึง พ.ศ. ๒๓๑๐

เพลงประกอบการเรียน

เพลงอยุธยารำลึก

อยุธยาเมืองเก่าของเราแต่ก่อน
จิตใจอาวรณ์มาเล่าสู่กันฟัง
อยุธยาแต่ก่อนนี้ยัง
เป็นดังเมืองทอง ของพี่น้องเผ่าพงศ์ไทย
เดี๋ยวนี้ซีเป็นเมืองเก่า
ชาวไทยแสนเศร้า ถูกข้าศึกรุกราน
ชาวไทยทุกคนหัวใจร้าวราน
ข้าศึกเผ่าพลาญ แหลักลาญวอดวาย
เราชนชั้นหลังมองแล้วเศร้าใจ
อนุสรณ์เตือนให้ชาวไทยจงมั่น
สมัครสมานร่วมใจกันสามัคคี
คงจะไม่มีใครกล้ามาราวีชาติไทย
(ซ้ำทั้งเพลง)

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

การสถาปนากรุงศรีอยุธยา

ชาวไทยเริ่มตั้งถิ่นฐานบริเวณตอนกลาง และตอนล่างของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยามาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๘ แล้ว มีเมืองสำคัญหลายเมือง อาทิ ละโว้, อยุธยา, สุพรรณบุรี, นครปฐม เป็นต้น ต่อมาราวปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๙ อาณาจักรขอม และสุโขทัยเริ่มเสื่อมอำนาจลง พระเจ้าอู่ทอง เจ้าเมืองอู่ทองซึ่งขณะนั้นเกิดโรคห่าระบาดและขาดแคลนน้ำ จึงทรงดำริจะย้ายเมืองและพิจารณาชัยภูมิเพื่อตั้งอาณาจักรใหม่ พร้อมกันนั้นต้องเป็นเมืองที่มีน้ำไหลเวียนอยู่ตลอด ครั้งแรกพระองค์ทรงประทับที่ตำบลเวียงเหล็กเพื่อดูชั้นเชิงเป็นเวลากว่า ๓ ปี และตัดสินใจสร้างราชธานีแห่งใหม่บริเวณตำบลหนองโสน (บึงพระราม) กรุงศรีอยุธยาขึ้นเป็นราชธานี เมื่อวันศุกร์ ขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๕ ปีชวด จุลศักราช ๗๑๒[๑] ตรงกับวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๑๘๙๓[๒] มีชื่อตามพงศาวดารว่า กรุงเทพมหานครบวรทวารวดีศรีอยุธยามหาดีลกษณพรัตน์ราชธานีบุรีรมย์อุดมพระราชนิเวศน์มหาสถาน ด้วยบริเวณนั้นมีแม่น้ำล้อมรอบถึง ๓ สาย อันได้แก่ แม่น้ำลพบุรีทางทิศเหนือ, แม่น้ำเจ้าพระยาทางทิศตะวันตก และทิศใต้, แม่น้ำป่าสักทางทิศตะวันออก เดิมทีบริเวณนี้ไม่ได้มีสภาพเป็นเกาะ ต่อมาพระองค์ทรงดำริให้ขุดคูเชื่อมแม่น้ำทั้ง ๓ สาย กรุงศรีอยุธยาจึงมีน้ำเป็นปราการธรรมชาติให้ปลอดภัยจากข้าศึก

นอกจากนี้ที่ตั้งกรุงศรีอยุธยายังห่างจากปากแม่น้ำไม่มาก เมื่อเทียบกับเมืองใหญ่ๆอีกหลายเมืองในบริเวณเดียวกัน ทำให้กรุงศรีอยุธยาเป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้าสู่ภูมิภาคอื่นๆในอาณาจักร รวมทั้งอาณาจักรใกล้เคียงอีกด้วย

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกเขียนประวัติ และพระราชกรณียกิจที่สำคัญ
ของพระมหากษัตริย์ต่อไปนี้

๑. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง)
๒. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

.....

พระราชประวัติ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

พระราชกรณียกิจที่สำคัญ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

พระมหากษัตริย์ปกครองกรุงศรีอยุธยา มี ๕ ราชวงศ์ ๓๓ พระองค์

ราชวงศ์อู่ทอง พระมหากษัตริย์ ๓ พระองค์

ราชวงศ์สุพรรณภูมิ พระมหากษัตริย์ ๑๓ พระองค์

ราชวงศ์สุโขทัย พระมหากษัตริย์ ๗ พระองค์

ราชวงศ์ปราสาททอง พระมหากษัตริย์ ๔ พระองค์

ราชวงศ์บ้านพลูหลวง พระมหากษัตริย์ ๖ พระองค์

พระมหากษัตริย์ที่สำคัญมีความสำคัญต่อกรุงศรีอยุธยา

พระเจ้าอู่ทอง สถาปนากรุงศรีอยุธยา

ขุนหลวงพะงั่ว ขยายอำนาจไปสู่เขมรและสุโขทัยเป็นผลสำเร็จ

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ รวมกรุงสุโขทัยกับกรุงศรีอยุธยาเป็นผลสำเร็จ

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ ติดต่อกับโปรตุเกส ชาวยุโรป

สมเด็จพระเจ้าทรงธรรม คั้นพบรอบพระพุทธรูป

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช กอบกู้เอกราชจากพม่า

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช มีความสัมพันธ์กับฝรั่งเศสและยุคทองของวรรณคดี

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ยุคทองของวรรณคดี

กรุงศรีอยุธยา สถาปนา พ.ศ. ๑๘๙๓ ถึง ๒๓๑๐ รวมเวลา ๔๑๗ ปี ปัจจุบันกรุงศรีอยุธยา

คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเป็นมรดกโลก

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการสถาปนาอยุธยา

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงเลือกตั้งกรุงศรีอยุธยา มีปัจจัยดังต่อไปนี้ บริเวณนี้ความอุดมสมบูรณ์ตั้งอยู่บนที่ราบลุ่มแม่น้ำ ๓ สาย ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำ ป่าสัก และแม่น้ำ ลพบุรี เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม การประมง การคมนาคม และการค้าขาย เป็นศูนย์กลางคมนาคมทางน้ำ เดินทางไปยังหัวเมืองภาคเหนือ ใช้แม่น้ำปิง วัง ยม น่าน และแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเส้นทางออกสู่ทะเล เพื่อค้าขายและติดต่อกับต่างประเทศความมั่นคงทางยุทธศาสตร์ คือ การป้องกันการบุกรุกของข้าศึก ซึ่งสภาพพื้นที่เป็นเกาะมีแม่น้ำและลำคลองล้อมรอบ ในฤดูน้ำหลากน้ำจะท่วมภายนอกข้าศึกไม่สามารถตั้งทัพต่อไปได้ การสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ในขณะนั้นอาณาจักรสุโขทัยเสื่อมอำนาจ และอาณาจักรขอมพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ สวรรคต พระมหากษัตริย์มีพระปรีชาสามารถ และมีกองกำลังทหารที่ดี ประชาชนอาศัยในบริเวณพระนครจำนวนมาก เมื่อเกิดสงครามสามารถเรียกเกณฑ์ไพร่พลได้ทันที กรุงศรีอยุธยามีทรัพยากรมาก ป่าไม้ สัตว์ป่า แร่ธาตุ และแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ เมืองสุพรรณบุรี เมืองลพบุรี ร่วมมือสนับสนุนรวมกันเป็นอาณาจักรที่มีอำนาจเข้มแข็งได้ ประวัติสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง)

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) เริ่มแรกปกครองครั้งแรกเมืองเพชรบุรี ต่อมาเสด็จมาปกครองเมืองอโยธยา และทรงอภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงแห่งแคว้นสุพรรณภูมิ (สุพรรณบุรี) โดยมีจุดมุ่งหมายผูกไมตรีกับแคว้นใกล้เคียง มีความมั่นคงทางการเมือง ทางด้านยุทธศาสตร์ การค้าขาย และต่างประเทศ ต่อมาเมืองอโยธยาได้เกิดโรคระบาดผู้คนล้มตายจำนวนมาก สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ ทรงอพยพผู้คนมาสร้างเมืองใหม่ที่บริเวณริมหนองโสน แล้วสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีใน พ.ศ.๑๘๙๓

ผลงานที่สำคัญ

๑. สถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี
๒. ผูกมิตรไมตรีกับกรุงสุโขทัย
๓. ขยายอำนาจไปยังกัมพูชา

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (ประเภทสำรวจ)
แบ่งเนื้อหา ดังนี้ สร้างงานนำเสนอพระมหากษัตริย์สมัยอยุธยา

หัวข้อสำหรับจัดทำ คือ

๑. ขั้นตอนการสร้างงานนำเสนอข้อมูล
  ๑. การวางแผน
  ๒. การจัดเตรียมการนำเสนอ
    - ๒.๑ เตรียมข้อมูลในสไลด์
    - ๒.๒ กำหนดหัวข้อหลักที่ใช้เป็นจุดขายสำคัญ
    - ๒.๓ วางโครงร่าง
    - ๒.๔ ตกแต่งเพื่อให้น่าสนใจ
    - ๒.๕ เตรียมข้อมูลเกี่ยวกับการตอบคำถาม
    - ๒.๖ การเตรียมเวลาสำหรับการแสดงสไลด์ และคำถามจากผู้ฟัง
    - ๒.๗ ระบบการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และความผิดพลาดในสไลด์
    - ๒.๘ เอกสารที่ใช้ประกอบการบรรยาย

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง เรียนรู้ก่อนสร้างงานนำเสนอด้วยโปรแกรม POWER POINT

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำตอบที่ถูกต้องที่สุดในช่องว่างต่อไปนี้

๑. การสร้างงานนำเสนอข้อมูล หมายถึง

.....
.....

๒. การจัดทำงานนำเสนอข้อมูล จำเป็นต้องมีความรู้ นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงานได้โดยวิธีใดบ้าง

ค้นคว้าหาความรู้จาก

๑.....
๒.....
๓.....
๔.....
๕.....
๖.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

ขั้นตอนการสร้างงานนำเสนอด้วยโปรแกรม POWER POINT

๑. ขั้นตอนการสร้างงานนำเสนอข้อมูล

การสร้างงานนำเสนอข้อมูลให้ได้ดีนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายส่วน เริ่มตั้งแต่ข้อมูลที่จะใช้บรรยาย ลำดับการนำเสนอ วิธีการนำเสนอ บรรยากาศในขณะบรรยาย ฯลฯ ปัจจัยต่างๆเหล่านี้ บางอย่างก็ควบคุมได้ บางอย่างก็ไม่สามารถ แต่การเตรียมพร้อมในการบรรยายไว้ก่อน จะเป็นการดีที่สุด เพื่อที่จะได้แก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ขั้นตอนในการสร้างงานนำเสนอข้อมูล เพื่อนำเสนอผลงาน มีดังต่อไปนี้

๑. การวางแผน

ต้องทราบก่อนว่าการนำเสนอครั้งนี้มีจุดประสงค์หลักเพื่ออะไร ต้องการให้อะไรกับผู้ฟังบ้างและที่สำคัญที่สุดคือผู้ฟังเป็นใคร เพื่อจะได้ใช้เตรียมการเรื่องข้อมูลและรูปแบบการนำเสนอได้เหมาะสมกับผู้ฟัง

๒. การจัดเตรียมการนำเสนอ

ลำดับขั้นตอนการจัดทำสไลด์ทำได้หลายแบบ บางท่านเริ่มจากสร้างสไลด์ก่อนแล้วค่อยเรียงลำดับสไลด์ทีหลัง บางท่านวางโครงร่างด้วยความก่อน ดังนั้นจะขอสรุปถึงขั้นตอนดังกล่าวได้ ๘ ขั้นตอนดังนี้

๒.๑ เตรียมข้อมูลในสไลด์

การหาข้อมูลที่จะต้องใช้สำหรับการนำเสนอ ควรเน้นเฉพาะข้อมูลที่เห็นว่าจำเป็นจริงๆ และเหมาะสมกับผู้ฟังกลุ่มเป้าหมายที่วางไว้ วิธีนี้จะช่วยในการวางกรอบของข้อมูลที่จะนำเสนอ

๒.๒ กำหนดหัวข้อหลักที่ใช้เป็นจุดขายสำคัญ

เมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการครบแล้ว ก็กำหนดหัวข้อที่สำคัญ โดยเลือกสิ่งที่น่าจะเป็นต้องตาต้องใจผู้ฟัง เพราะเป็นขั้นตอนแรกของความสำเร็จในงานนำเสนอ

๒.๓ วางโครงร่าง

เรียงลำดับหัวข้อว่าจะนำเสนอหัวข้อใดก่อนหลัง จะกล่าวรายละเอียดหรือกล่าวอย่างคร่าวๆ การวางโครงร่างเป็นสิ่งสำคัญทำให้สามารถรวมความคิดทั้งหมดที่ใช้ในการนำเสนอและมีลำดับการนำเสนอที่ถูกต้อง

๒.๔ ตกแต่งเพื่อให้น่าสนใจ

หลังจากได้หัวข้อที่จะใส่ในแต่ละสไลด์แล้ว ตอนนี้ก็ถึงเวลาที่จะทำให้สไลด์ดูเป็นมืออาชีพและน่าสนใจยิ่งขึ้นด้วยการตกแต่งสไลด์ให้ดูสวยงาม โดยการใส่สีสัน ใส่รูปภาพ ใส่กราฟ ตาราง และลูกเล่นในการเปลี่ยนสไลด์หรือแสดงข้อความ

๒.๕ เตรียมข้อมูลเกี่ยวกับการตอบคำถาม

เราควรคาดเดาไว้ด้วยว่าผู้ฟังจะถามสิ่งใดบ้าง เพื่อเตรียมสไลด์ไว้ในส่วนนี้

๒.๖ การเตรียมเวลาสำหรับการแสดงสไลด์ และคำถามจากผู้ฟัง

การควบคุมเวลาเป็นสิ่งสำคัญในการนำเสนอ ต้องทราบก่อนว่ามีเวลาเท่าไร สำหรับการบรรยายทั้งหมด และควรเผื่อเวลาสำหรับการตอบคำถามด้วย

๒.๗ ระบบการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และความผิดพลาดในสไลด์

ก่อนนำเสนอทุกครั้ง ควรตรวจสอบให้ถี่ถ้วนอีกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบตัวสะกด ลำดับสไลด์ การอ้างอิงข้อมูล หรือวันที่สำหรับนำเสนอ สิ่งเหล่านี้ไม่ควรผิดพลาด จะทำให้ดูไม่เป็นมืออาชีพ

๒.๘ เอกสารที่ใช้ประกอบการบรรยาย

สิ่งสุดท้ายที่สำคัญและขาดไม่ได้ คือเอกสารประกอบการบรรยายเพราะเอกสารเหล่านี้เป็นตัวดึงให้ผู้ฟังจดจ่ออยู่กับการบรรยาย และยังสามารถจดโน้ตหรือคำถามที่สงสัยไว้ได้ เราควรเตรียมเอกสารไว้แจกให้เพียงพอกับผู้เข้าฟังการบรรยาย

๓. การซักซ้อมก่อนการนำเสนอ

เมื่อสร้างงานนำเสนอเสร็จเรียบร้อยแล้ว สิ่งที่เราควรกระทำต่อไปคือการซักซ้อมเตรียมการก่อนการนำเสนอ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในข้อมูลและเข้าใจอย่างถ่องแท้มีลำดับการนำเสนอที่ถูกต้อง และยังทำให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น

๔. การนำเสนอจริง

ในขณะที่บรรยาย ควรสร้างบรรยากาศที่ดีเป็นกันเองกับผู้ฟัง ต้องใช้น้ำเสียง คำพูด กริยาท่าทางให้เหมาะสมกับผู้ฟังด้วย การนำเสนอจริงเป็นตัวพิสูจน์ว่าการเตรียมการของคุณมีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหน ถ้าคุณเตรียมการมาพร้อม นั่นก็ถือได้ว่าคุณประสบความสำเร็จไปครั้งหนึ่งแล้ว

PowerPoint

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา

ภูมิปัญญา ตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Wisdom หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะความเชื่อ และศักยภาพในการแก้ปัญหาของมนุษย์ที่สืบทอดกันมาจากอดีตถึงปัจจุบันอย่างไม่ขาดสาย และเชื่อมโยงกันทั้งระบบทุกสาขา

ภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้ ทักษะ ความเชื่อ และพฤติกรรมของคนไทย โดยแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของบุคคล ชุมชนและสังคม ตลอดจนพื้นฐานความรู้เรื่องต่าง ๆ ที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ประเภทภูมิปัญญาสมัยกรุงศรีอยุธยา

พระพุทธศาสนา และศาสนาฮินดูมีบทบาทต่อการวางรากฐานระบบการเมืองบ้านเมือง เป็นปึกแผ่นคติความเชื่อนี้ ได้หล่อหลอมสังคมอยุธยาให้เป็น อันหนึ่งอันเดียวกัน

๑. ภูมิปัญญาด้านคติธรรม ความคิด ความเชื่อ หลักการที่เป็นพื้นฐานขององค์ความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมถ่ายทอดกันมา เช่นความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ ภูตผี วิญญาณ ฯลฯ

๒. ภูมิปัญญาด้านศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ที่เป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา เช่น การบวช การแสดงโขน หนังใหญ่ รามเกียรติ์ อุนรุท ฯลฯ

๓. ภูมิปัญญาด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น ที่ยึดหลักการพึ่งตนเองและได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับกาลสมัย เช่นการทำเกษตรกรรม การทำงานฝีมือ การทำขนม จักสาน ทอผ้า ฯลฯ

๔. ภูมิปัญญาด้านแนวความคิด หลักปฏิบัติ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ชาวบ้านนำมาดัดแปลงใช้ในชุมชนอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่เรือนชั่วคราวหรือเรือนเครื่องผูก เป็นเรือนของชาวบ้านโดยทั่วไปสร้างด้วยไม้ไผ่หรือใบจาก เรือนถาวรหรือเรือนเครื่องสับ เป็นเรือนของผู้มีฐานะ เช่น ขุนนางหรือเจ้านาย

แบบทดสอบหลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทย แผ่นดินทอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ทำเครื่องหมาย X ลงใน
กระดาษคำตอบ

๑. กษัตริย์พระองค์ใดทรงสร้างกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี
  - ก. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (อู่ทอง)
  - ข. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
  - ค. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
  - ง. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
๒. ข้อใด **มิใช่** ราชวงศ์ที่ปกครองอาณาจักรอยุธยา
  - ก. อู่ทอง
  - ข. ละโว้
  - ค. สุพรรณภูมิ
  - ง. สุโขทัย
๓. ข้อใดเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการสถาปนารุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีได้สำเร็จ
  - ก. กษัตริย์มีความเด็ดขาด
  - ข. อาณาจักรสุโขทัยอ่อนแอ
  - ค. คนไทยมีความสามัคคี
  - ง. ได้รับความช่วยเหลือจากอาณาจักรใกล้เคียง
๔. เมืองใดต่อไปนี้**มี**อิสระในการปกครองตนเองมากที่สุด
  - ก. เมืองขึ้นใน
  - ข. เมืองพระยามหานคร
  - ค. เมืองหน้าด่าน
  - ง. เมืองประเทศราช
๕. หลักธรรมสำหรับองค์พระมหากษัตริย์คือ
  - ก. มีเมตตา อดทน
  - ข. ทศพิธราชธรรม
  - ค. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
  - ง. เสียสละ อดทน
๖. คำกล่าวในข้อใดที่จะช่วยเตือนสติ และเป็นอุทาหรณ์ให้กับคนไทย เพื่อมิให้เหตุการณ์ อย่างเช่นในสมัยอยุธยาตอนปลายเกิดขึ้นอีก
  - ก. รู้จักสามัคคี
  - ข. ระวังหลอมนอก
  - ค. แพ้เป็นพระ ชนะเป็นมาร
  - ง. รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย

๗. ข้อใดเป็นการปกครองที่ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
- ก. การปกครองแบบพ่อปกครองลูก
  - ข. การปกครองแบบปิตุลาธิปไตย
  - ค. การปกครองแบบธรรมราชา
  - ง. การปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช
๘. หัวเมืองประเภทใดที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งพระราชโอรสปกครองดูแล
- ก. เมืองชั้นใน
  - ข. เมืองชั้นนอก
  - ค. เมืองพระยามหานคร
  - ง. เมืองลูกหลวง
๙. เครื่องเทศที่เป็นสินค้าออกที่สำคัญของอยุธยาคืออะไร
- ก. หมากพลู
  - ข. ฝาง กฤษณา
  - ค. กระวาน พริกไทย
  - ง. ครั่ง กานพลู
๑๐. จุดประสงค์ของสุโขทัยในการส่งทูตไปเยือนจีนคือข้อใด
- ก. ติดต่อขอพระพุทธสิหิงค์
  - ข. ติดต่อในด้านการค้าขาย
  - ค. ขอให้จีนช่วยปราบข้าศึก
  - ง. บ้านเมืองมีความอุดมสมบูรณ์

